

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrtno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštno hranilnice, podružnica v Ljubljani, št. 10.711.

Četvorna koalicija išče stikov s KDK

Inozemstvo naši vladi ne zaupa in ji zato odklanja posojilo — Vladinovci bi radi dosegli sporazum s KDK na ta način, da bi ostali še dalje na krmilu — KDK se s četvorno koalicijo ne pogaja; dokler se ta ne umakne, ne bo razgovorov z nikomer — Z vlado, ki je zakrivala toliko gorja, niso mogoči nikaki stiki

Nedavno se je vrnil iz inozemstva zunanji minister Marinković in takoj se je začelo opazovati, kako se

v vladnih vrstah prizadevajo, priti v razgovore s KDK.

Ta pojav je prav zanimiv. Čeprav se v javnosti ne ve, kaj je Marinković prav za prav iskal v inozemstvu, vendar lahko sklepamo, da je pripravljaval teren za inozemsko posojilo in pri tem bržkone pogosto čul mišljenje,

da inozemstvo v sedanjo hegemonistično vlado nima zaupanja.

To inozemsko nezaupanje naprara naši vladi je dobilo razmaha po 20. juniju t. l., ko so padle v Narodni skupščini žrtve od zločinske roke vladnega pristaša in ko se je kljub temu zločinu, ki je zahteval razpust Narodne skupščine ter nove svobodne volitve, sestavila zopet vlada četvorne koalicije.

Tudi prazne državne blagajne ne govore za to, da je vladni gospodarski politiki zaupati.

Denarja manjka že sedaj sredi leta za kritje rednih proračunskih izdatkov kljub ostremu izterjevanju davkov. Zato išče posojilo v inozemstvu in ker posojilodajalci gotovo žele v naši državi sporazum med vlado in KDK, v kateri je zapopaden ves hrvatski narod, so začeli vladinovci iskati stikov v KDK. To je težavna zadeva in

četvorna koalicija ne ve, kako doseči sporazum s KDK, da bi še dalje ostala na krmilu.

Nedavno je celo ministrski predsednik dr. Korošec hotel navezati razgovore z voditelji KDK, a se mu načrt ni posrečil iz enostavnega vzroka.

ker se KDK s predstavitelji sedanje vlade, katere nesposobna politika je imela za posledico 20. junjski zločin, ne more in ne sme razgovarjati.

Ta vlada mora odstopiti. Šele potem bo razgovor mogoč. Kri, ki je tekla v Narodni skupščini za enakopravnost vseh državljanov od Triglava do Vardarja, ne bo pozabljena. Nihče ne more več vrniti hrvatskemu narodu in Kmetško-demokratski koaliciji voditelja Stjepana Radića.

Vlada četvorne koalicije je nainesrečnejša vlada izza obstoja Jugoslavije in zato bo naša borba proti njej trajala, dokler ne bo zrušen ta režim.

Bolj kakor radikalom, ki skušajo storiti v korist svoje pokrajine Srbije,

kjer so bili izvoljeni, je zameriti našim klerikalcem, ki tako krčevito skušajo obdržati na površju hegemonistično vlado, katere politika je bila doslej odločno naperjena proti prečanstvu.

Klerikalci niso mogli priboriti Sloveniji, ki jim je dala večino glasov, vsaj enakopravnosti. Davki se pri nas plačujejo večji, carinska politika vlade je za Slovenijo nevarna, podjetnost v Sloveniji se tlači. Zato naše gospodarstvo propada in naši ljudje si morajo pogosto davke pristradati. Vse tožbe, vsa dokazovanja gospodarskih strokovnjakov Slovenije so bob ob steno.

Zasledujmo samo «Uradni list, ki razprša neprimerno več dražb kakor prejšnja leta.

V Sloveniji poje boben svojo turobno pesem in izseljevanje s trebuchom za

kruhom bo dobivalo vedno večjega razmaha.

S tem pa bo tudi davčna moč pešala, zakaj tam, kjer nič ne bo, tudi oblastvo ne bo moglo ničesar vzeti.

Ako hočemo, da bo gospodarstvo v naši državi, bogati po narodi, napredovalo, se mora voditi pametna, poštena in pravična gospodarska politika brez pristranosti.

Dokler ne bo pri nas zavladalo v popolni meri načelo enakopravnosti, svobode in bratstva, tako dolgo bodo vsakovrstne krize na dnevnem redu.

Popolnoma zgrešeno je, če misli sedanja vlada, da se bo lepo pogodila s KDK ter da bo zopet ostalo vse pri starem. KDK bo vztrajala pri svojih načelih in se ne bo dala zgihati za ministrske stole, ker tako ne sme iti trajno naprej. Nesposobna vlada četvorne koalicije bo morala zapustiti prostor drugim sposobnejšim, ker jo bodo razmere, ki so vsak dan slabše, prisilile do tega.

Zadnje čase se mnogo piše

o akciji Miloša Savčiča, srbijanskega samostojnega demokrata, ki se brez sporazuma s KDK pogaja z vlado.

To ne pomeni nič, ker to dela g. Savčič na lastno pest.

Dokler se četvorna koalicija ne umakne, na razgovore sploh ni misliti.

Ni treba Prekmurcev!

Murska Sobota, oktobra.

Znano je že postopanje mariborskega klerikalnega oblastnega odbora s Prekmurjem in z nami Prekmurci. Javnost ve, kako se je branil klerikalni oblastni odbor pri prevzemu cest od države prevzeti tudi uslužbenca Prekmurce. Še danes so ti siromaki v negotovosti, ali bodo ostali v službi ali ne. Klerikalni oblastni odbor se jih brani, dasi so politično njegovi pristaši. Ne pomagajo niti posredovanja samega poslanca g. Klekla in tudi ne članki v njegovih «Novinah». Mariborski oblastni odbor je trd in Prekmurcev ne mara. Pravijo celo: čimveč je posredovanj od strani prekmurških klerikalcev, tem manj hočejo gospodje pri oblastni skupščini baviti se s Prekmurci.

Sedaj moramo zabeležiti novo delo klerikalnega oblastnega odbora za Prekmurce. Oblastni odbor je poslal h gradbi ceste Turnišče—Genterovci kar štiri praktikante, ki tam niso niti potrebni in vsi štirje so iz Preka. Med tem sta bila sprejeta v cestno službo tudi dva odlična predstavitelja klerikalne politike v Črensovcih, oba

najboljša agitatorja za g. Klekla in za klerikalce sploh, za katera se je z vsemi sredstvi zavzemal g. Klekl. Dosegel je, da ju je oblastni odbor sprejel v službo, a poslal je enega v Prelog in drugega v Čakovec v Medmurju. Tako dela oblastni odbor: k nam v Prekmurje pošilja tuje ljudi, a naše domače ljudi pa v Medmurje.

Vsak korak, vsak ukrep klerikalnega oblastnega odbora je udarec v obraz nam Prekmurcem. Ubogi naši klerikalci, ki imajo le takšno besedo v Mariboru! Ubogo pa tudi celo Prekmurje, ki je klerikalcem dobro pri volitvah, a pozneje pa deveta briga. Kaj delata dva naša klerikalna poslanca? Kaj dela šest klerikalnih poslancev v mariborski oblastni skupščini? Znani smo, da ne eni ne drugi klerikalni poslanci ne dosežejo za Prekmurje ničesar. Da so napram svojim tovarišem v Mariboru in Beogradu tako brez vsake moči, tega si ne moremo predstavljati. Zato pa mora biti naše geslo: proč s slovensko klerikalno stranko, ki nima srca za Prekmurce, proč tudi s poslanci, ki so nas spravili pod oblastvo te stranke!

Klerikalno gospodarstvo na deželi

Brce pri Dolu, v začetku oktobra.

Našo vas, ki leži ob okrajni cesti med Breznim in Dolom, resno ogroža plazovit teren s strani vasi Unično. Nekemu posestniku se je že hiša podrla, drugi si pa v strahu, da si vsaj začasno ohranimo svoje domove, pomagamo z železnimi vezmi, s katerimi si vezemo stene v

naših poslopih. V letošnjem letu je bila vsa vas brez pitne vode, ker so se vsi izvirki izgubili pod plazovjem. Gospodje SLS, katerim smo vdano sledili pri vseh volitvah, so nam obljubljali, da bodo dosegli potom oblastne skupščine, da se bo nevarnost odstranila z odpeljavo vode in da bomo deležni obenem vodovoda. Ker se

do letošnje pomladi ni storilo v tem pogledu ničesar in ker nam je znano, da so klerikalci absolutni gospodarji oblastne skupščine kakor tudi okrajnega zastopa pod vodstvom gerenta dr. Godniča, je umevno, da so bile naše pritožbe pri tukajšnjih voditeljih SLS na dnevnem redu.

Nekako sredi meseca junija t. l. so nas go-spodje SLS razveselili z novico, da se bodo njihove obljube izpolnile, vendar pod pogojem, če ne bomo nasprotovali gradbi nove okrajne ceste od Potokarja ob potoku skozi naše travnike, njive in gozdove do Marnske kapele o dolžini okrog dveh kilometrov. Kot pogoj so stavili tudi, da ne zahtevamo nikake odškodnine za povzročeno škodo na naših posestvih. V nadi, da se bo naša vas rešila, smo pristali na stavljene pogoje kljub temu, da se nam je zdelo sumljivo, ker se je to vršilo za kulisami.

Na sestankih se nam je obljubilo, da bo prišel v najkrajšem času strokovnjak, ki bo proučil plazovit teren nad našo vasjo. Pred tedni je res prišel omenjeni gospod, se nastanil v Marnem in pričel s projektiranjem nove okrajne ceste. Danes ne marajo slišati gg. SLS od kanalizacije plazovitega terena in od obljubljenega vodovoda ničesar, pač pa se čuje šušljanje samo o gradbi nove okrajne ceste. Danes se nam odpirajo oči in se že zavedamo, da smo naselili na lim praznim obljubam. Ostali bomo še v bodoče v nevarnosti pred plazovjem, brez vodovoda, izgubili bomo okrajno ceso, ki vodi sedaj skozi našo vas, katero bomo morali v bodoče brezdvomno vzdrževati sami. Klerikalnim voditeljem, ki proti naši volji gospodarijo v javnih gospodarskih institucijah, ni dovolj, da nam odvzamejo okrajno cesto, hočejo nas še pripraviti ob odškodnino na naših posestvih, kjer name-ravajo graditi novo okrajno cesto.

Postopanje gerenta dr. Godniča nam je postalo nerazumno. On vedno poudarja, da je prevzel od prejšnjega sosveta okrajnega zastopa ogromne dolgove in da nima denarja za popraviljanje okrajnih cest. Čudno, da za potrebna dela nima denarja, za gradbo nove, nepotrebne ceste na močvirnatem terenu, ki je skozi vse leto v senci in brez v bližini se nahajajočega gradbenega materiala, pa ima ogromno vsoto denarja na razpologo.

Apeliramo na merodajne činitele, da podvzamejo potrebne korake, da se pogubonosa misel s strani SLS za prestavitev okrajne ceste prepereči.

Politični pregled

Po več kakor enomesečnem odmoru se je minuli petek zopet sestala okrajna Narodna skupščina.

Seja je bila zgolj formalnega značaja. Vlada še ni pripravila nikakega gradiva. To se pravi, da vlada sama ne polaga mnogo važnosti na delo v Narodni skupščini, kar se vidi tudi iz tega, da je vlada zopet odgodila seje do včeraj.

Politični položaj v Beogradu bi se dal v glavnem obeležiti

s prizadevanjem četverne koalicije, kako bi se dosegel sporazum s KDK, da ne bi bilo treba sedanjim vladinovem dati krmila iz rok.

To pa ne bo šlo, ker KDK upravičeno odklanja vsake stike s predstavniki režima, ki se ga drži kri 20. junija padlih mučenicov.

Do stikov tudi ne bodo dovedla posvetovanja pristaša KDK

Miloša Savčiča, ki je konferiral z Davidovičem, Trifkovičem, dr. Korošcem in dr. Spahom na lastno pest brez sporazuma s KDK.

Predsednik KDK Svetozar Pribičević je glede na te razgovore izjavil, da KDK ne želi nobenih razgovorov o sporazumu s sedanjimi srbijskimi strankami, ki sedeljujejo v Narodni skupščini. Ako se je Miloš Savčič sestal z Davidovičem, je storil to na svojo roko in

ta sestanek ne bo imel nobenih posledic, niti ne bo kaj spremenil v političnem položaju.

K rešitvi vodi, izjavlja Pribičević, samo pot, ki jo je pred vsem svetom označila KDK. Davidović nosi največjo odgovornost za sedanje nesrečo v državi in on je najbolj neprimeren za sporazumevanje pri reševanju državne krize.

V nedeljo je bila po tridnevem zasedanju

zaključena konferenca izvrševalnega odbora jugoslovenskega episkopata.

Na dnevnem redu so bila poleg čisto notranjih cerkvenih zadev tudi vprašanja, ki so v neposredni zvezi z dnevno politikom. Glavna točka dnevnega reda je bilo

agrarno vprašanje v Dalmaciji, o katerem se sedaj razpravlja v vladi.

Škofo se z vsemi sredstvi protiviijo zahtevi, naj bi se agrarni zakon nanašal tudi na cerkvena posestva. Zakaj naj bi se za cerkvena posestva delala izjema, ni jasno.

Potniki, ki so prispeli te dni iz Bolgarije, pripovedujejo

o strašnih medsebojnih nokoljih med makedonstvujušćimi.

zaradi česar resni Bolgari odločno zahtevajo od vlade, da enkrat napravi konec blaznemu početju makedonskih revolucionarjev.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Zimsko kulturno delo v Sokolskem domu je že v polnem tempu. V nedeljo smo videli za naše razmere naravnost izvrstno vprizorjenega «Dolskega župnika». Prihodnje nedeljo bosta dve kinematografski predstavi Zveze kulturnih društev. Predvajal se bo zelo zanimivi film «6000 km preko Srednje Evrope». Prva predstava bo po maši, druga po popoldanski službi božji. Program za nadaljnje prireditve je že določen. — S pomočjo občine dobe Kalce dolgo pričakovano električno razsvetljavo, z njo, seveda, tudi primerno število cesnihi svetiljk. Tozadevna dela bodo dovršena meseca novembra.

ČRNA PRI KAMNIKU. Pri nas obstoja vprašanje šole. Večina ljudi je v Črni, a šolo hočejo graditi na Gozdu. V Črni imamo za šolo že potrebni svet, na Gozdu ga pa baje nihče noče odstopiti. Potem pa je treba še premisliti, koliko manj stroškov bo, če bo šola v Črni. Tu je vse pri cesti: apno, pesek, opeka. Kdo bo pa vse to vozil na Gozd, ki je pol ure od ceste. Zakaj bi

Soteščan:

Maščevanje pravice

Povest.

(Dalje.)

«Tega še nisem slišal, pa tudi nisem pozvedoval. Nekoč mi je prišlo na uho, da je vaš gospod soprog padel v bojih v severni Italiji.»

«Podlegel je škodljivostim podnebja v zahodni Afriki, zato sem se napotila v Evropo.»

«Brezdvomno se boste svojemu poklicu vnovič posvetili, slavna plesalka.»

«Nekaj bom morala ukreniti. Premožjenja nimam in skromna pokojnina ne zadostuje, da bi nadaljevala prejšnje življenje...»

Sramežljivo se je potuhnila Martina po teh besedah. Videla je pred sabo njega, ki se je nekda prizadeval najti njeno naklonjenost, nade pa se mu niso izpolnile. Z zadovoljstvom je opazila, kako se mu zopet širijo občutki — prišel je obnavljat prejšnje zveze in ogrevat ohlajeno ljubezen.

«Zelo bi bil srečen, ako bi se vam smel večkrat približati,» je boječ omenil. «Dovolite mi, naj vas spremljam na sprehodih, zakaj neizmerno blaženega se čutim v vaši bližini.»

«Vaše vabilo mi je prijetno,» mu je rada izpolnila željo. «Kolikokrat sem že hrepenela po vaši družbi — zares, v tej puščavi — prav iz nebes ste mi poslani!»

«Hvala za ljubeznivost!» ji je poljubil roko. «Marsikdo me bo zavidal...»

«Hahaha, vedno ista šegavost! Dobro ste še ohranjeni, prav nič se niste spremenili.»

«Postaral sem se, gospa Martina. Saj pravim, leta ne tečejo, marveč drvijo.»

«Po duhu in po obrazu ste mladenič. Nikjer nobene gube in prav nič še niste osiveli!»

«Kdo ve, ali ne vidi, ali noče videti?» je premišljaj, zakaj pobarvani so mu bili lasje in obrvi. Tudi obraz si je umetno pomladil — prav kot njegova oboževanka, ki je z dragocenimi sredstvi čuvala mladostno nežnost na rokah in obrazu.

Palaron in Martina sta se razstala po daljšem pogovoru vsa srečna, ker sta se našla po dolgih letih — tako nepričakovano. Gospa ga je pospremila na cesto do samotnega drevesa, kjer sta se iskreno poljubila. Prav ob razstanku je prišla mimo deklica s košaro perila; prav počasi je stopala; obema je bilo jasno, da ju skrivoma opazuje.

«Ali ni podobna Olgi — moji nezakonski hčeri?» je pošepnil Martini. «In vendar sem bil obveščen, da je umrla v nežni mladosti! Ne vem, ali me moti podobnost, ali pa mi je sestra njene matere s hudobnim namenom poslala lažno poročilo. Prav zato se mi je hotela umakniti na pokopališču. Oba sva bila ob srečanju neprijetno iznenadena.»

«Take stvari me ne zanimajo, sama uređita!» se je namrdnila Martina.

«Priti ji moram do živega. Sicer pa, milostiva, oprostite, ker sem krenil s poti na stezo, ki vam ne ugaja. Zato pa pridem jutri z najlepšim vozom in z najboljšimi konji, da vas peljem na sprehod. Na svidenje, gospa Martina!»

Drugi dan ga je počakala imenitno oblečena na dogovorjenem mestu. Z lahkim poklonom ji je odprl kočijo ter jo posadil zraven sebe. Zdržali so na cesti čez mestni gaj, kjer so se konji nenadoma splašili in zdvijali v silnem diru.

«Pomagajte!» je vpila Martina v smrtnem strahu.

«Pogum! Ne bojte se, milostiva!» jo je miril Palaron in priskočil k vozniku. Oba sta držala vajeti, ki so se končno potrgali, konja pa sta kakor besna drvila iz mesta. Voz je odskakoval in zadeval ob cestne kamne, pretiila je neizogibna nezgoda.

«Na pomoč! Ustavite konja!» so kričali vsi trije, a nihče se ni upal lotiti rešilnega dela. Tedaj je planil z nekega dvorišča krepak mladenič, z obema rokama se je obesil konjema za uzdo ter ju je siloma ustavil. Pri tem si je močno raztrgal obleko ter se opraskal po rokah in obrazu.

«Hvala vam, mladi prijatelj!» se mu je Palaron ginjen zahvalil. «Otel ste nas grozovite smrti — koliko zahtevate za junaštvo?»

«Nič!» je odklonil vsako plačilo.

«Pojdite z nami, da se umijete in preoblečete, je silil tovarnar.

«Kam?» je vprašal rešilec.

«Ali ne veste, kje je Palaronova palača?»

Mladenič se je zganil kakor ob piku strupene kače. Nezaupno je pogledal prijaznega gospoda, ki je ukazal vozniku, naj obrne in zavije v smeri proti domu.

«Vražje naključje!» se je jezil natihem rešilec, sedeč med Palaronom in Martino. Oba sta ste oddahnila po prestani nevarnosti, ve-

morali naši otroci hoditi poldrugo uro daleč v šolo, ko je vendar Črna središče občine. Če že moramo hoditi v cerkev na Gozd, nam vsaj šolo pustite v Črni, Poudariti je treba nadalje, da je v Črni šolovbveznih otrok 41, na Gozdu pa le 19.

LAŠKO. Gerent okrajnega zastopa g. dr. Godnič je pri tukajšnjem sodišču kot sodni praktikant v službi. Za časa njegove sodne prakse bo pač okrajni zastop trpel. Čudno se nam zdi, zakaj sprejema od zastopa svojo mesečno plačo še naprej, čeprav ne dela zanj, saj sedi dnevno po celih 8 ur na sodišču. Ni čudno, da so naše ceste tako zanemarjene in da delo okrajnega zastopa nikamor ne pride, če ni gerenta.

Davkoplačevalec.

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Vprašamo gerenta dr. Lovšina, kedaj misli predlagati razpis občinskih volitev. Že od pomladi je tofajzil nezadovoljneže v SLS, da se bodo v jeseni vršile itak v vseh občinah občinske volitve. Sedaj, ko je jesen tukaj, molči in ne omeni od volitev ničesar. Razumemo, zakaj se mu ne ljubi zapustiti gerentskega stolčka; postranski zasluzki pridejo vsakemu prav, pa naj jih plača kdorkoli.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. V nedeljo 21. oktobra s pričetkom ob pol 3. uri popoldne bo širši sestanek članov k. o. SDS Rečica—Sv. Jedert v salonu g. Štokavnika pri Sv. Jederti. Dnevni red po doposlanih vabilih. Ker je sestanek važnega pomena, je udeležba vsakega člana obvezna.

K. o. SDS Rečica—Sv. Jedert.

SV. MARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Gerent občine Sv. Krištof g. dr. Lovšin še hoče počakati letnega proračuna, da bo videl, koliko mu bodo njegovi pristaši prisodili še za naprej mesečne plače za njegovo gerentovanje. O občinskih volitvah še ni nobenega glasu in ga vprašamo, kedaj jih namerava razpisati, sicer bo občanom potrežljivost pošla, ker smo njegovega gerentovanja že zdavnaj siti, zavedajoči se, da je on za občino glede na njegovo visoko plačo velikansko breme. — Bivši klerikalec.

LJUTOMER. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljutomeru vabi na zanimivo vrtnarsko predavanje, ki ga bo imel profesor g. Fr. Vardjan v nedeljo 28. t. m. ob ½9. uri popoldne v osnovni šoli v Ljutomeru. Pridite vsi člani in članice, zlasti pa gospodinje in dekleta kot bodoče vrtnarice, ker bo predavanje zelo

zanimivo in koristno. Popoldne bo vrtnarsko predavanje tudi na C v e n u v šoll.

HUM PRI ORMOŽU. Trgatev je pri nas na našem prijaznem hribu letos minila. Pridelal je vsak vinogradni posestnik obilo vinske kapljice. Kakovost je različna, kar kažejo stopnje sladkorja, od 14 do 18%. Trgatev je bila tukaj vsekakor prezgodnja. Je pač navada, kadar začne eden zgodaj trgati, dobi takoj vse polno posnemovalcev in naenkrat je ves hribček obran. Za prihodnjič bo potreben dogovor. Kupci dobro došli.

LUNOVEC PRI SV. TOMAŽU. (Smrt na k o s a). Rodbini Petkovi je po večdnevni teški boleznir mirno v Gospodu izdihnila ljubezniva hčerka Martica. Naj v miru počiva! Zalujočim staršem naše iskreno sožalje!

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

RAZGLAS GLEDE ZBOLJŠANJA LETOŠNJEGA VINSKEGA PRIDELKA.

Od velikega župana ljubljanskega smo prejeli dopis naslednje vsebine:

Zaradi v splošnem slabe zoritve grozdja je pričakovati letos tudi v ljubljanski oblasti glede na kakovost večinoma bolj slab vinski pridelek. Zato je potrebno, da se z dopuščenimi sredstvi kolikor mogoče zboljša, in sicer v prvem redu s slajenjem.

Glede na to dovoljujem vinskim producentem na podlagi točke 5. vinskega zakona z dne 12. aprila 1907. i j e m o m a s p l o š n o i n p r o s t o s l a j e n j e l e t o š n j i h v i n s k i h m o š t o v v l j u b l j a n s k i o b l a s t i, in sicer za mošte iz navadnih (domačih) vrst grozdja, ki imajo izpod 14% sladkorja, z največ 3%, a za one iz finih vrst grozdja, ki imajo izpod 17% sladkorja z največ 4% čistega konzumnega (navadnega) sladkorja. Rjavi, tako zvani ameriški sladkor se v to svrho ne sme uporabljati. Sladkor je treba v moštu razstopiti in ne v vodi. Slajenje je treba izvesti takoj, čim grozdje zmesimo oziroma sprešamo, tedaj pred kipenjem mošta, najkasneje pa do vsotelega 15. novembra t. l.

Zaradi te splošne dovolitve slajenja ni treba nobenemu vinogradniku v tukajšnji oblasti vlagati posebne prošnje za slajenje mošta kakor tudi ne predpisanega naznanila o izvršenem slajenju, dočim morajo, imeti vinski trgovci za slajenje mošta, ki so ga nakupili, posebno dovoljenje od pristojnega političnega oblastva v smislu odredbe z dne 18. marca 1914.

Tedenski tržni pregled

ŽITO. V drugi polovici minulega tedna so se cene pšenice in turščice občutneje okrepile ter so tudi v tekočem tednu ostale na isti višini, čeprav je razpoložanje na inczemskih tržiščih nekoliko mlačnejše. Na ljubljanski blagovni borzi so bile 16. t. m. naslednje cene (za 100 kg, postavljeno na postajo v Sloveniji): p š e n i c a: baška, nova 302 Din 50 p do 305 Din; turščica: popolnoma suha, zdrava 365 Din 50 p do 370 Din; a j d a: zdrava 300 do 305 Din; j e č m e n: baški, novi 315 do 317 Din 50 p; o v e s: baški 285 do 290 Din; r ž: 295 do 297 Din 50 p; m o k a «0»: 430 do 435 Din.

ZIVINA. Cene goveji živini so stalno mlačne zaradi pomanjkanja krme in večje ponudbe, vendar večjih sprememb ne pokazujejo. Svinjam pa so cene krepkejšje zaradi drage turščice. V Mariboru se trgujejo svinje za kilogram žive teže po 10 do 12 Din 50 p, mrtve pa po 16 do 18 Din.

Hmelj. Kupčija zelo mlačna. V Savinjski dolini dosežeje cene največ do 20 Din za prav dobro blago. Nekateri hmeljarji so poslali blago v Strasbourg in dosegli 32 do 40 Din za kilogram dobrega blaga.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo zadnje dni v a l u t a h:

- 1 ameriški dolar za 56 Din 30 p do 56 Din 60 p; dne 16. t. m. v d e v i z a h:
- 100 italijanskih lir za 297 Din 16 p do 299 Din 16 par;
- 1 ameriški dolar za 56 Din 81 p do 57 Din 01 p;
- 100 francoskih frankov za 221 Din 38 p do 223 Din 38 p;
- 100 češkoslovaških kron za 168 Din 37 p do 169 Din 17 p.

nomer sta hvalila mladega junaka ter mu obljubljala obilno napitnino.

Prispeli so na dvorišče visoke palače, kjer so izstopili iz kočije, ki je bila znatno poškodovana. Mladenič je hotel oditi, toda Palaron in Martina sta ga prijela pod pazduho, češ, da mora z njima po plačilo. Vedla sta ga v prekrasno dvorano; tu ga je sprejelo prijazno osobje in odvedlo v oblačilnico, kjer se je preoblekel, nato pa je moral v obednico na kosilo. Stregel mu je prvi Palaronov služabnik v modri opravi.

Mavzar še ni bil nikoli tako imenitno postrežen; okrepčal se je z okusnimi jedili in z izborno kapljico si je ugasil žejo, na kar mu je strežnik odkazal spalnico ter ga odpravil k počitku.

10.

Gogarjeva teta je nevarno obolela. Med pranjem ob reki jo je zajela ploha. Vedrila je pod košato lipo, kjer se je prehladila. Čim je prišla domov, jo je pričela boleti glava; morala je v posteljo, poklicani zdravnik je ugotovil znake vročinske bolezni.

Nečakinja Olga je bila v veliki skrbi za njeno zdravje. Stregla ji je kakor hčerka, ves dan jo je zdravila z obkladki in čula ob njeni postelji. Vzlic vsej oskrbi pa je bolezen vidno napredovala, zdravnik je zmajal z glavo in skomignil z rameni.

«Umreti bom morala!» je vzdihnila teta po zdravnikovem odhodu. Še bi rada živela nekaj časa — zavoljo tebe...

«Nikar me ne zapustite!» ie mladenka bolestno zaplakala.

«Čutim, da se mi bliža zadnja ura; poprej pa ti moram nekaj važnega povedati, kar sem odložila za poslednji trenutek. Sedi in pazno ne poslušaj!»

Olga si je obrisala oči in sedla k njeni postelji. Pomočila je obkladek v mrzlo vodo ter ga ji pritisnila na prsi.

«Svoje matere nisi poznala», je bolnica mukoma pričela. «Komaj eno leto si bila stara, ko ti je umrla, pa tudi o tvojem očetu do sedaj še nisva govorili. Prizanesla sem ti zaradi tvoje mladosti, danes ne smem in ne morem več odlašati.»

«Hvaležna vam bom za vse, kar mi boste povedali o mamicl, ki me je zapustila v nežni mladosti.»

Teta je izpila nekaj požirkov vode in nadaljevala: «Moja sestra je bila tvoja mati. Še v otroški dobi so nama pomrli starši, živeli sva v mestu ter se preživljali s trdim delom. Trudili sva se od zore do mraka ter si prizadevali najti kakšno lahko opravilo. Kar ni uspelo meni, se je posrečilo sestri: našla je službo pri nekem bogatinu. Mnogi so jo zavidali zaradi lepega in lahkega zasluzka.

Sestri se je pri bogatinu res imenitno godilo. Marljivo je vodila gospodinjstvo, bila je zvesta gospodarju — na žalost v svojo nesrečo. Zgovorni jeziki so kmalu iztaknili njuno prijateljstvo, marsikaj je bilo resnično, mnogo pa so tudi pridejali. Sestro sem večkrat opozorila, naj pazi na svoje dobro ime, a vselej me je nejevoljno zavrnila.»

Bolnica si ie morala oddahniti ob poglavni točki in zbrati vse moči, preden jo je na-

čela. Skrbno je tehtala besede, zakaj mnogo ji je bilo na tem, kako se bo izrazila.

«No, in potem?» je bila Olga radovedna.

«Ti si prijokala na svet in tovarnar je obljubil skrbeti zate in za mater,» je povedala s težkim srcem. «Zahtevala sem pismeno potrdilo, o katerem pa ni hotel slišati ničesar in končno jo je odpravil z večjo vsoto denarja.

Najeli sva si skupno stanovanje in živeli v miru in prijateljstvu. Nekega dneva je prejela sestra pismo, čigar vsebine mi ni hotela razkriti. Mahoma je bila vsa zamišljena. Samo toliko mi je odgovorila, da namerava odpotovati. Prosila sem jo, naj ostane, kar mi je sprva sicer obljubila, pozneje pa je izginila z trokom.

Čez kake pol leta sem prejela kratko poročilo. Pisala mi je, da živi pri tvojem očetu, kjer je nevarno obolela. Prosila me je, naj jo obiščem, ker ne pričakuje ozdravljenja.

Srd, ki sem ga čutila do sestre zaradi njene odhoda, se je nenadoma polegel. Brž sem se odpravila na pot ter jo našla v groznilih bolečinah. Strašne so bile njene bolečine, toda vdano je trpela.

Tvoj oče Palaron ie bil navidezno usmiljen ter je skrbel za njeno zdravje. «Smili se mi, ubožica!» tako je jokal in stokal okrog postelje. «Rešiti jo moram, pa naj me stane polovico premoženja.»

Odšel je po zdravila in prinesel steklenico svetle tekočine po zdravnikovem naročilu. Zaupno je užila nekaj kapljic, na kar je zasपालa ter se ni več prebudila.»

(Dalje prihodnjič.)

Sejmi

21. oktobra: Cerklje pri Kraju, Izlake, Žubna, Žiri, Črna pri Prevaljah.
22. oktobra: Krško, Sv. Križ pri Litiji, Dolsko, Lesce (samo za živino), Ribnica (okraj Preva'je), Celje, Sevnica, Mala Nedelja-Bučkovec (le za živino), Sv. Peter pod Svetimi gorami.
23. oktobra: Novo mesto, Martjanci.
24. oktobra: Dolnji Logatec, Velenje.
25. oktobra: Lemberg.
26. oktobra: Videm pri Brežicah (le za živino), Mursko Središče (za živino).
27. oktobra: Vesela gora.

Kratke vesti

— Jesenski zagrebški velesejem se odpre danes 18. t. m. in se bo vršil do 21. t. m. Razstavljeno bo med drugim: cvetje, sadje, sadno in vinogradniško orodje, radio, gramofoni in drugo. Vožnja je polovična.

DOMAČE NOVOSTI

KMETSKO-DEMOKRATSKA KOALICIJA

bo priredila v nedeljo 28. t. m. ob pol 3. uri popoldne

v CELJU

v veliki dvorani Celjskega doma

MANIFESTACIJSKI ZBOR.

Na zboru bodo govorili voditelja Kmetško-demokratske koalicije dr. Vladko Maček in Svetozar Pribičević ter drugi poslanci KDK.

Somišljeniki, pridite v velikem številu manifestirat za močno državo enakopravnih Slovencev, Hrvatov in Srbov, za dobro in čisto upravo, za odstranitev korupcije in policijskega režima ter za svobodne volitve!

Živela Kmetško-demokratska koalicija!

★

* **Kraljev obisk v Zagrebu.** Kralj Aleksander namerava v decembru obiskati Zagreb. Pri svojem zadnjem obisku Zagreba je kralj zagotovil Zagrebčane, da jih bo vnovič obiskal in se je nato mnogo govorilo in pisalo o tem, da se bo kralj pri drugem obisku zadržal v Zagrebu dalje časa. Listi navajajo, da bo kralj prišel v Zagreb 1. decembra ob priliki proslave desetletnice ujedrujenja ali pa najkasneje 17. decembra na svoj rojstni dan.

* **Maršal Franchet d'Esperey v Ljubljani.** V nedeljo zvečer je z beograjskim brzovlakom prispel v Zagreb francoski maršal gosp. Franchet d'Esperey. Na glavnem kolodvoru so ga sprejeli armijski komandant general Matić, železniški direktor Trebinjac in francoski konzul Boissier. Iz Zagreba je maršal odpotoval v Split in v južno Dalmacijo, kjer si je ogledal tamkajšnje pomorske institucije. Včeraj je prispel v Ljubljano, kjer je bil od zastopnikov oblasti in številnega občinstva navdušeno sprejet. Maršal Franchet d'Esperey, ki ima velike zasluge pri prebitju solunske fronte pred desetimi leti, je znan velik prijatelj Jugoslovenov.

* **Koroški dan v Celju.** V nedeljo so se zbrali v mali dvorani Celjskega doma naši koroški rojaki. Sestali so se ob osemletnici žalostnega plebiscita iz vseh krajev Slovenije, da si potožijo svojo bol in napravijo načrt za lepšo bodočnost. Zbrali so se brez razlike stanov in strankarske pripadnosti, in to v prav častnem številu. Zborovanje je otvoril s prisrčnim pozdravom državni pravdnik dr. Fellacher. Prečital je mnogoštevilna pozdravna pisma in brzojavke odsotnih Korošcev, na kar je izročil vodstvo zborovanja izvoljenemu predsedniku dr. Müllerju iz Maribora. Govorili so nato gg. profesor dr. Sušnik, profesor dr. Valentin Rožič o novejši nemški literaturi glede Koroške, sodnik Luka Kravina o dosedanji organizaciji emigrantov in njenem delu ter o bodoči organizaciji, univerzitetni profesor dr. Albin Ogris pa je razpravljal o manjšinskih vprašanih koroških Slovencev in o predlogu Nemcev glede kulturne avtonomije ter drugih manjšinskih zadevah. Ob zaključku je predsednik pozval navzoče, naj se čez tri mesece ponovno zbere v Celju, da postavijo temelji široki in trdni organizaciji koroških emigrantov.

* **Dvorno žalovanje v Beogradu.** Na svojem posestvu pri Kodanju je te dni umrla ruska carica-

mati Marija Feodorovna v visoki starosti 81 let. Kralj Aleksander je odredil desetdnevno dvorno žalovanje. V tem času se ne bodo vršile na dvoru nikake slavnosti in tudi ne svečani sprejemi.

* **Ubožnica Stjepana Radića.** V Križevcih se je nedavno osnoval damski odbor, ki si je stavil nalogo, da zgradi ubožnico, ki bo nosila ime pokojnega Stjepana Radića. Doslej je odbor zbral vsoto 50.000 Din. Zagrebška oblast je zasigurala znatno vsoto za to ubožnico.

* **Poroka.** V Zagrebu se je poročil te dni železniški revident g. Darko Tomažič z gđ. Ankico, rojeno Prljanovo, železniško uradnico. Bilo srečno!

* **Mraz zadnjih dni** nam obeta zgodnjo in hudo zimo. Dasi smo šele v prvi polovici oktobra, je v nedeljo popoldne med hladim nalivom snežilo tudi v dolinah. Nov sneg je zapadel v planinah. Zadnje dni je močna slana poparila vso občutljivejšo rast ter napravila precej škode zlasti vrtarjem.

* **Velik shod KDK v Celju.** Kmetško-demokratska koalicija bo priredila v nedeljo 28. t. m. ob pol 15. v veliki dvorani Celjskega doma velik manifestacijski zbor, na katerem bosta poročala poleg drugih poslancev KDK voditelja Kmetško-demokratske koalicije dr. Vladko Maček in Svetozar Pribičević. Vse zaupnike KDK opozarjamo, da se ravna po prejetih navodilih.

* **Zdravnik dr. Edo Fajdiga** † V Litiji je izdihnil po kratki in mučni boleznini sreski zdravstveni referent dr. Edo Fajdiga. Pokojnik je bil rojen leta 1897. v Ljubljani kot sin uglednega ljubljanskega trgovca g. Fajdige. Gimnazijo je študiral v Ljubljani. Po končanih gimnazijskih študijah je moral ob začetku svetovne vojne k vojakom. Bil je ujet in je ostal dve leti v ruskem ujetništvu. Ko se je vrnil v domovino, se je vpisal na medicinsko fakulteto ljubljanske univerze. Pozneje je študiral medicino v Pragi in Heidelbergu ter končal študije v Gradcu. Pred šestimi meseci je bil imenovan za zdravstvenega referenta v Litiji, kjer ga je ugrabila smrt v cvetu let. Pokojniku blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Dva nova zobna zdravnika na Jesenicah.** Dva nova zobna zdravnika sta se pred kratkim priselila na Jesenice. Dr. Jože Ludwig, ki je došel iz Braslovč, bo ordiniral v hotelu «Paar», dr. Levec pa v hotelu «Triglav».

A. S. Puškin — G. Strniša:

Razbojnik Dubrovski

I. poglavje.

Pred nekaj leti je živel na enem svojih posestev postarni ruski vlastelin Kirila Petrovič Trojekurov. V guberniji, kjer se je nahajalo njegovo imetje, mu je pridobilo velik vpliv njegovo bogastvo, ugledno pokolenje in visoke zveze. Ker je bil napram njemu obziren vsak, s komur je prišel sploh v dotiko, se je navadil popolnoma ustreči vsakemu nagonu svoje vročekrvne pravi in vsem domisljam svojega precej omejenega uma. Sosedje so radi ustrezali njegovim malenkostnim muham, a gubernijski uradniki so trepetali pred njegovim imenom. Kirila Petrovič je sprejemal vse znake klečeplastva kakor dolžni mu davek. Njegova hiša je bila vedno polna gostov, pripravljenih tešiti njegovo vlastelinsko slabo voljo s svojim šumnim, včasih divjim zabavanjem. Nihče se ni drznil odkloniti njegovega povabila. Kirila Petrovič je bil velik gostitelj, razveseljeval se je sleherni večer in je brez ozira na nenaavadno silo svojih telesnih sposobnosti, trpel po parkrat na teden na želodčnih bolečinah zaradi požrešnosti.

Vsakdanje opravilo Trojekurova je obstajalo v jahanju okoli prostranih posestev, v neprestanem veseljačenju in v vsak dan sproti izmišljenih burkah, katerih žrtev je bil marsikateri novi znanec, toda tudi stari prijatelji se jih niso mogli vedno izogniti. Izjema je bil edini Andrej Gavrilovič Dubrovski. Ta Du-

brovski, odstavljeni poročnik garde, njegov bližnji sosed, je imel pod seboj sedemdeset duš. Trojekurov, ponosen in občevanju z ljudmi višjega stanu, je uvaževal Dubrovskega ne glede na njegovo skromno stališče. Nekdaj sta bila tovariša v službi in Trojekurov je poznal po izkušnjah nestrpnost in odločnost njegovega značaja. Slavno leto 1702. ju je za dolgo ločilo. Trojekurov, vojak kneginje, je odšel v gore; Dubrovski pa je bil s svojim uničenim premoženjem prisiljen dati ostavko in se naseliti v vasi, ki mu je ostala. Ko je to zaznal Kirila Petrovič, mu je ponudil svojo pomoč, toda Dubrovski se mu je zahvalil in ostal siromašen ter neodvisen.

Po preteku nekaj let je Trojekurov, upokojeni vrhovni general, prišel na svoja posestva, sestala sta se in se razveselila drug drugega. Od tedaj sta bila vsak dan skupaj in Kirila Petrovič, ki nei vse svoje življenje počastil nikogar s svojim obiskom, je često priždel naravnost v vasico svojega starega tovariša. Njiju usoda je bila enaka; oba sta se oženila iz ljubezni, oba sta kmalu ovdovela in vsakemu je ostalo dete. Sin Dubrovskega se je vzgajal v Peterburgu, hči Kirile Petroviča je živela pri očetu in Trojekurov je često dejal Dubrovskemu: «Čuj, brat Andrej Gavrilovič, kadar pride pravi čas, dam tvojemu Vladku svojo Mašo ne glede na to, da je gol kakor mlad sokol. Andrej Gavrilovič je zmajal z glavno in navadno odgovoril: «Ne, Kirila Petrovič, moj Vladko ni ženin za Marijo Kirilovno. Bolje je, da siromašen plemič, kakor je on, poroči ubožno plemko, da ostane gospodar v

svojem domu, kakor da postane sluga svoje razvajene babnice.»

Vsi so zavidali soglasje, ki je vladalo med ponosnim Trojekurovim in njegovim siromašnim sosedom, in občudovali drznost slednjega, kadar je za mizo pri Kirili Petroviču izražal odkrito svoje mnenje. Nekateri izmed njih so ga poskusili posnemati in so prekoračili mejo dolžnega spoštovanja, toda Kirila Petrovič jih je tako zavrnil, da jim je takoj pošlo veselje za take poskuse, le Dubrovski je bil edina izjema v tem občnem pravu. Nesrečen slučaj pa je vse uničil in izpremenil.

Enkrat, v začetku jeseni, jo je Kirila Petrovič odkuril na polje, odkoder se je namenil na lov. Dan poprej je obvestil gonjače in psarje, da morajo biti pripravljene ob petih zjutraj. Šotor in kuhinja sta bila odpravljena že naprej na kraj, kjer je Kirila Petrovič nameraval obedovati. Gospodar in gostje so odšli na pasji dvorec, kjer so gojili več kakor pet sto lovskih psov, gonjačev in tekačev, v toplih hlevih. Psi so pozdravili njegov prihod z glasnim lajanjem. Poleg drugega je imel tu bolnico za bolne pse pod nadzorstvom štabnega zdravnika Timoške in oddelek, kjer je vsaka psica skotila in dojila svoje mlade. Kirila Petrovič je bil ponosen na to krasno napravu in ni nikoli opustil prilike, pohvaliti se z njo napram svojim gostom, čeprav jo je videi saj že dvajsetkrat vsak izmed njih. Hodeč po dvoru, obkrožen od gostov in spremljan od Timoške ter prvega gonjača, se je ustavil pred kočami, tu izpraševal po stanju bolnih, tam spet delil boli ali manj stroge ukore ali pa klical k sebi pse znanca in z njimi

* **Za zaščito kmetijskih domov pred požigom.** Predsednik KDK za radovljanski okraj Ivan Ažman je vložil pri sreskem poglavarstvu v Radovljici nujen predlog glede zaščite pred požigi, ki so se zadnje čase zopet začeli širiti po Gorenjskem. Predlog se glasi: «V blejskem okolišju vsako soboto zvečer postajajo žrtve požara predvsem gospodarska poslopja. Ogenj običajno šeže tudi na stanovanske hiše in oškoduje tudi večji del prizadete vasi. Kmečki domovi so ogroženi, prebivalstva se polaščata obup in strah, zlasti sedaj v jeseni, ko so spravljani vsi poljski pridelki. Ker so kmečki domovi temelj vsake države, zahteva predsedstvo KDK za radovljanski okraj, da sresko poglavarstvo s potrebnimi ukrepi zaščiti prebivalstvo in nepremično imetje prizadetega prebivalstva, zlasti v blejskem okolišju, a tudi v kranjskogorskem okraju. Predlagamo naslednje: V kolikor orožniške postaje niso dovolj močne, naj se takoj izpopolnijo. Po deseti uri zvečer naj bo vsakdo, ki ga zasačijo, da se potika okrog vasi in gospodarskih poslopij, takoj pozvan k legitimiranju. Uvedejo naj se stroge nočne straže, ki bi jih vodili orožniki. Sveda je umevno, da mora biti orožništvo za čas izrednega ponočnega straženja posebej plačano, ker bo le na ta način dana možnost, da bo služba zares vestna in uspešna. Nikakor pa se ne more le od lastnikov samih zahtevati, da bi stražili svoje domove, ker so zaradi težkega dela na polju izmučeni in poleg tega brez orožja. V ostalem je dolžnost države, da varuje ogrožene kmečke domove, ki jim preti nevarnost požiga.

* **Usoda Krmina pod Italijani.** V povojnem času se je v Krminu marsikaj izpremenilo. Tvorinica svile ne dela več, poprej cvetoče izdelovalne pahištva je opešalo. Občinski komisar Visca se trudi za obnovo industrije, pa brez uspeha. Krminu dajejo življenja in gibanja slovenski Brici. Zato pa v Krminu niso nič zadovoljni, da so jim priključili furlanski Braccan in Medejo, rajši bi bili sprejeli živahno slovensko Medano. Komisar Visca je izjavil, da je položaj Krmina danes tak, da more priti do blagostanja samo potom razvoja kmetijstva.

* **Novi zvonovi na Šmarjetni gori.** Prihodnjo nedeljo bodo na Šmarjetni gori potegnili v zvonik stare romarske cerkve nov zvon. Z njim bodo opravljali tudi signalno službo v primeru požarov.

* **V Postojni gradljo veliko vojašnico za orožnike.** Stavbeno zemljišče meri 2000 kvadratnih metrov. Stala bo sredi mesta med vojašnico finančne straže in hotelom Paternost. Tudi v Št. Petru na Krasu bodo pričeli graditi v kratkem veliko poslopje za orožnike.

* **Najlepše se razvedriš, če se naročiš na šaljivi časopis «Skovir», ki izhaja vsakih 14 dni v Ljubljani in stane 15 Din na četrt leta.** «Skovir» objavlja detektivski roman «Skrivnost Rdečega kroga», v katerem se vrste zagonetni dogodki drug za drugim in izgublajo ljudje življenje na zagoneten način. «Skovir» prinaša številne slike šaljivega in razvedrilnega značaja. Naročite se in pošljite naročnino!

* **Kongres jugoslovenske zveze treznosti.** V dneh 2. do 6. novembra se bo v Zagrebu vršil kongres delegatov Jugoslovenske zveze treznosti. Zaradi prošnje vezne uprave je minister za prosveto izdal odlok, s katerim se vsem učiteljem osnovnih in meščanskih šol ter profesorjem srednjih šol in učiteljišč, ki se žele udeležiti kongresa, dovoljuje v to svrhu potreben dopust.

* **Dr. Ukmar Polde, okrajni zdravnik v Litiji,** se je z 10. t. m. preselil iz Koblerjeve hiše v Oblakovo.

* **Železniškim upokojenecem in vdovam.** Železniški upokojenci in vdove z rdečimi legitimacijami se opozarjajo, da se bodo za leto 1929. prolongirale železniške legitimacije za režijsko vožnjo po naslednjem redu, in sicer v mesecu oktobru: dne 22. na Jesenicah, 25. v Novem mestu, 29. na Zidanem mostu in 30. v Celju; v mesecu novembru: dne 5. v Pljuju, 6. do 10. v Mariboru in 12. do 17. v Ljubljani; od 19. do 21. novembra proge Ljubljana—Postojna, Ljubljana—Vrhuška, Ljubljana—Škofja Loka, Ljubljana—Kamnik in Ljubljana—Kresnice. Te postaje pošljejo zbrane legitimacije na direkcijo v Ljubljano. Legitimacije se morajo predložiti 14 dni pred dnevom prolongacije. Vsakdo mora priložiti odrezek o prejetem pokojnini. Skrbite, da pravočasno vsakdo svoji najbližji postaji predloži legitimacijo in odrezek, da potem postaja lahko pravočasno odpošlje skupno vse legitimacije na pristojno mesto. Provizijonisti, miloščinariji in nezgodni rentniki naj si v svojo korist preskrbe nove slike, da ne ostanejo do izstavitve novih legitimacij brez njih. Čas, do kdaj morajo predložiti svoje listne legi-

timacije, se bo objavil pravočasno. — Društvo železniških upokojencev.

* **Prva usnjarska šola v naši državi.** Finančno ministrstvo je odobrilo znesek 1.500.000 Din v svrhu ustanovitve usnjarske šole v Visokem (Bosna). To bo prva šola te vrste v naši državi. V Jugoslaviji imamo 97 usnjarn, a doslej nismo imeli take strokovne šole.

* **Po zaslugah sedanje vlade poje boben v Sloveniji.** Nesposobna gospodarska politika kleroradikalne vlade je spravila državo kljub njenim naravnim bogastvom že na rob propada. Razna podjetja omejujejo ali celo ustavljajo obrate, obrtniki komaj še životarijo, a po kmetih vedno bolj poje boben. Ena zadnjih števil (Uradnega lista) objavlja kar 41 dražbenih oklicev.

* **Ponesrečen hlapec.** Hlapec Anton Pečan iz Polhovega gradca je vozil z dvovprežnim vozom po Ahacljevi cesti v Ljubljani. Nenadoma pa so se mu jeli konji iz neznanega vzroka plašiti ter je Pečan odletel z voza. Padel pa je tako nesrečno, da je zadel v električni drog ob cesti in obležal s skoro udrtimi prsmi.

* **Občinski načelniki naj štedijo!** Goriški prefekt je razposlal na vse občinske načelnike v deželi okrožnico s pozivom, naj najskrbneje štedijo in v nobenem primeru ne zvišajo davščin. Vse izdatke, ki niso nujno potrebni, je treba odstraniti ali odložiti. Zelo lepo, pa precej pozno! Občine so tako obremenjene, da novih davščin ne prenesejo več.

* **Samomor v Ljubljani.** Pred nekaj dnevi se je zastrpil na neki klopi na ljubljanskem Gradu 40letni bivši trgovski potnik Edi Kristan iz Poniške ob južni železnici. Prvo pomoč so samomorilnemu kandidatu nudili grajski prebivalci, na kar je bil z rešilnim vozom prepeljan v bolnico. Tam so mu v naglici izprali želodec, vendar ga niso več mogli spraviti k zavesti. Strup je preveč deloval in je Kristan ponoči umrl. Kaj je gnalo nesrečnika v smrt, še ni popolnoma ugotovljeno.

* **Huda nesreča.** Na Golobovi stavbi tik Gline ob Ljubljani se je te dni pripetila hujša nesreča. Na stavbi omenjene vile poleg Tribučeve hiše je bil zaposlen kot tesarski vajenec tudi 16letni Valentin Kristan. Pri delu je nenadoma omahnil, padel z visokega odra na tla in obležal z zlomljeno levo nogo. Hudo ponesrečenega Kristana so prepeljali z rešilnim avtom v splošno bolnico.

mi lubezno kramljal. Gostje so si šteli v dolžnost, da se čudijo pasji napravi Kirila Petroviča, samo Dubrovski je molčal in ježil obrvi; bil je strasten lovec, toda razmere mu niso dopuščale, da bi imel več kakor dva lovska psa in hrta samico. Zato ni mogel zatreti v sebi zavisti pri pogledu na to krasno pasjo zalego.

«Kaj se kremžiš, bratec,» ga je vprašal Kirila Petrovič. «ali ti moja naprava ni všeč?» — «Ne!» je odgovoril surovo Dubrovski. «Pasji dvorec je čudovit, toda dvomim, če imajo vaši ljudje tako dobro življenje kakor vaši psi.» Eden izmed pikerjev se je razhudil: «Mi se, hvala Bogu in našemu gospodarju, ne moremo pritoževati nad svojim življenjem, res je pa, da bi marsikak gospod rad zamenjal svojo pristavo z eno teh pasjih koč. Tu bi bil vsaj sit in na toplem. «Drznemu odgovoru svojega sluga se je Kirila Petrovič gromko zasmel in za njim so se zahoteli tudi gostje, čeprav je večina njih čutila, da se opomba pikerja tiče njih samih. Dubrovski je prebledel in ni ničesar odgovoril. Prav tedaj so prinesli Kirilu Petroviču v košari pravkar skotene cučke: on je izbral dva izmed njih, ostale je velel vtopiti. Med tem je Andrej Gavrilovič neopaženo izginil.

Ko se je Kirila Petrovič vrnil iz svojega pasjega dvorca in sedel k zajtrku, je pograbil Dubrovskega in se je spomnil nanj. Ljudje so javili, da se je Andrej Gavrilovič vrnil domov. Trojekurov je ukazal iti za njim in ga takoj pripeljati nazaj. Nikdar, kar je pomnil, se ni podal na lov brez Dubrovskega, ki je bil izkušen in točen poznavalec pasjih vrtilin ter

zanesljiv razsodnik vseh slučajnih, lova se tikajočih sporov. Sluga, ki je hitel za njim, se je vrnil, ko so sedeli že za mizo, in sporočil svojemu gospodu, da ga Andrej Gavrilovič ni slišal ter se ni hotel vrniti. Kirila Petrovič se je, po svoji navadi že razburjen zaradi pitja, razsrdil in poslal vdruhič prav istega slugo, naj reče Andreju Gavriloviču, da bo gospodar za vedno z njim sprt, če se ne vrne na Pokrovsko. Sluga je spet odhitel. Kirila Petrovič je vstal od mize, odslovil goste in se odpravil spat.

Drugi dan je bilo njegovo prvo vprašanje: «Ali je Andrej Gavrilovič tu?»

Izročili so mu pismo. Kirila Petrovič je ukazal svojemu pisarju, naj ga čita na glas, in čul je naslednjo vsebino:

Milosrčni gospodar moj!

Do tedaj ne nameravam priti na Pokrovsko, dokler mi ne pošljete Paramoške, da me prosi odpuščanja, a od moje proste volje je odvisno, če ga kaznujem ali pomilostim; jaz ne trpim, da bi se z menoj šalila Vaša služinčad, niti ne trpim tega od Vas, kajti jaz nisem kak burkež, temveč star plemič. Ostaja pripravljen na uslugo

Andrej Dubrovski.

Po današnjem običaju etikete, bi bilo to pismo samo nekoliko nedostojno, toda ono je razjezilo Kirila Petroviča, ne zaradi sloga ali sestave, pač pa zaradi vsebine. «Kako», je kričal Trojekurov in skočil bos iz postelje. «Svoje ljudi naj njemu pošiljam prosit odpuščanja. On naj jih svobodno kaznuje ali jim odpusti. Kaj mu je vendar padlo na um! On

pač ne ve, s kom se prereka. To mi bo poplačal! Da bo vsaj vedel, kaj se pravi iti nad Trojekurova.»

Kirila Petrovič se je oblekel in odšel na lov s svojim običajnim spremstvom. Toda lov je slabo izpadel, ves dan so opazili samo enega zajca in ga preganjali. Prav tako se je ponesrečil obed na polju pod plahto, ki končno ni bil po okusu Kirila Petroviča, ki je kuharja pretepel, nahrulil goste in namenoma jezdil z vsem svojim spremstvom kar čez polje Dubrovskega.

2. poglavje.

Preteklo je par dni, ne da bi se zmanjšalo sovraštvo med obema sosedoma. Andrej Gavrilovič ni več zahajal v Pokrovsko, a Kirila Petrovič, ki se ga je loteval brez njega dolgečas, je izlival svojo jezo v najbolj žaljive izraze, kateri so, čast vestnosti navzočih plemičev, dospeli še bolj dovršeni in popolni na uho Dubrovskega. Vsako upanje na spravo se je razblinilo.

Dubrovski je enkrat obvozil svoje malo posestvo in ko se je bližal brezovi hosti, je čul udarce sekire ter za minuto potem tresk padlega drevesa. Pohitel je na lice mesta, kjer je našel pokrovske mušike, ki so opustošili njegov les. Ko so ga opazili, so začeli bežati, toda Dubrovski je s svojim voznikom enega ujel ter privedel zvezanega v svoj dvorec; poleg tega sta mu pripadla tudi dva nasprotnikova konja, ki jih je kot zmagovalec opleni. Dubrovski je bil neizmerno srdit. Do tedaj so ljudje Trojekurova, ki so bili na glasu kot razbojniki, niso upali krasti po po-

* **Dobra trgatav v Župi.** Trgatav grozdja v Župi (Srbija) se bo začela okrog 20. t. m. Vinogradi so zelo bogato obrodili in je grozdje odlične kakovosti.

* **Naša emigracija v juliju.** Po statistiki, sestavljeni pri izseljeniškem komisarijatu v Zagrebu, se je v mesecu juliju letos iz naše kraljevine izselilo v prekomorske dežele 1816 oseb, to je za 311 več kakor meseca julija lanskega leta. Tudi skupno število izseljencev (12.466) v razdobju od 1. januarja do konca julija letos je za 465 oseb večje kakor v istem razdobju lanskega leta. Izselilo se je največ oseb iz Hrvatske in Slavonije (834), iz Slovenije (297), iz Vojvodine (263), iz Dalmacije (215), iz Srbije (89), iz Bosne in Hercegovine (85) ter iz Črne gore (13). Največ jih je odšlo v Kanado (835), v Zedinjene države Severne Amerike (465), v Argentino (283), v Urugvaj pa 86. Vrnilo se je meseca julija v staro domovino 641 oseb, v razdobju od 1. januarja do konca julija pa 2984 oseb, dočim se je v istem razdobju lanskega leta vrnilo le 2377 oseb.

* **Železniška nesreča pri Sežani.** Te dni se je pripetila pri Sežani železniška nesreča. Trčila sta skupaj tovorni vlak iz Sežane in tovorni vlak iz Postojne. Deset vagonov je razbitih, med temi trije z lesom iz Jugoslavije. Mrtev je železničar Malagutti. Prva preiskava je ugotovila, da so bile zavore na obeh vlakih slabe, posebno še na onem iz Postojne. V slabih zavorah tiči glavni vzrok nesreče.

* **Pogrešan deček.** Avgusta t. l. je prišel 16letni nekoliko slaboumi Anton Blažič iz št. Ilja pri Velenju s svojo sorodnico Marijo Trnkovo, tudi iz št. Ilja, po opravkih v trg Velenje. Tu sta se zgrešila in je Anton Blažič, misleč, da je teta Marija Trnkova že odšla, se sam napotil nazaj proti domu v št. Ilj. Zgrešil pa je pravo smer in je taval dolgo v noč v smeri proti št. Janžu na Vinski gori, dokler ni okrog polnoči prišel do posestnika Rudolfa Brečija v Prelski. Tu so ga domači v domnevi, da ima slabe namene, prijeli, pretepli, privezali in drugo jutro izpustili. Po navedbah sosedov je fant v jutru odšel od te hiše v smeri proti domu, vendar od takrat manjka za njim vsaka sled in se do danes še ni pojavil. Domneva se, da je zlasti zaradi nezgodja, ki ga je utrpel čez noč v omenjeni hiši, med potom oma-

gal in umrl. Kdorkoli utegne doznati kako sled ali podatke o izginulem fantu, 16letnem Antonu Blažiču, se poziva, da to sporoči direktno okrajnemu sodišču v Šoštanj.

* **Nesreče pri delu.** Kajzarica Frančiška Cimperman v Cerknici pri Logatcu je obirala jabolka. Pri delu se ji je nenadoma odlomila veja in Cimpermanova je padla na tla. Pri padcu je dobila težje notranje poškodbe in so jo morali prepeljati v ljubljansko bolnico. — Delovodjo Franca Črtanca iz cementne tovarne v Zagorju je udaril nočni čuvaj Peregrin Stromljen tako močno s palico po glavi, da se je opotekel in zgrudil na tla. Prepeljati so ga morali v bolnico. — Snužkinja Ivana Ahačičeva iz Velesovega pri Kranju se je pri žetvi s srpom užela v desno roko. Morala je v ljubljansko bolnico.

* **Nalezljive bolezni v Mariboru.** Po objavi mestnega fizikata v Mariboru je bilo v tednu od 1. do 7. t. m. šest epidemičnih obolenj. Umrla je ena oseba na šenu. Bili so naslednji primeri bolezni: legar 1, ošpice 1, davica 1 in šen 2.

* **Kot žrtvi pretepa se nahajata v mariborski bolnici** 32letni tesar Franc Kotnik od Sv. Aneha na Pohorju in 40letni posestnik Leopold Škof iz Sp. Ivancev. Prvega sta pri Ruški koči z nožem obdelala dva pretepača, drugega pa je neki posestniški sin napadel s krepelcem ter ga močno poškodoval.

* **Slabo je poplačala dobroto** Katarina Lamutova, doma baje iz Celja. Nedavno se je sešla na mariborskem kolodvoru z Alojzijo Polančevno, s katero sta stanovali svoječasnno v skupnem stanovanju. Obe sta imeli isto pot v Celje, kjer ima Lamutova baje brata, ki je zaposlen v tovarni Westen. V Štorah, kjer je imela razne opravke, je Polančeva izstopila. Tudi Lamutova je izstopila in rekla, da bi rada kaj jedla, da pa nima denarja. Polančeva jo je povabila v bližnjo gostilno in ji naročila jedila in pijačo. Polančeva se je za kratek čas odstranila iz gostilne in pustila na mizi zeleno čepico in ročno torbico, v kateri je imela razne listine in 214 dinarjev gotovine. Lamutova je v odsotnosti Polančeve pograbila torbico in čepico ter neznanokam izginila. Polančeva se je peljala s prihodnjim vlakom v Celje, kjer je vso zadevo ovadila. Lamutova je policiji znana in jo ta pridno zasleduje.

* **Izginila sta iz Maribora v kratkem času** že dva moža brez sledu. Tako je izginil 52letni posestnik Martin Zamuda iz Stonjce v ptujskem okraju. Mož je prišel predzadnjo nedeljo v Maribor, kjer je prodal konja, prenočeval v neki gostilni na Koroški cesti in se mudil drugo jutro v neki gostilni blizu koroškega kolodvora, kjer je še shranil konjsko odejo, češ, da jo bo vzel s seboj popoldne, ko se bo vračal z vlakom domov. Čd tedaj manjka za ušim vsaka sled. Od 1. t. m. pa že pogrešajo 49letnega strojevodjo Karla Kunšaka. Kakor prvi, je imel tudi ta pri sebi večji denarni znesek.

* **V hipni zmedenosti** si je hotela vzeti življenje vdova po vojnem invalidu v Zavodni pri Celju F. E. Izpila je kupico hipernangana, zaradi česar je začela takoj bruhati. Domači so to še pravčasno opazili in jo odpeljali z avtomobilom v javno bolnico, kjer so ji izprali želodec in ji rešili življenje.

* **Prijet v ciganskem taborišču.** Orožniki v Novem mestu so že več let zasledovali 30letnega Franca Rataja zaradi raznih pregreh. Ko je bila te dni orožniška patrulja na obhodu blizu Rateža, je ugledala v gozdu cigansko taborišče in se napotila proti njemu. Orožniku Gregorinčiču se je zdel neki cigan zelo sumljiv. Prišel mu je izpraveševati vest ter je dognal, da je cigan že dolgo zasledovani Rataj. Orožnik ga je takoj odvedel v zapore okrožnega sodišča. Vzel si je ciganko za ženo, priučil se ciganskemu jeziku ter se navzel ciganskih šeg in navad, da ga je imel vsakdo za cigana.

* **Kolo ukradel.** Ko je posestnik Janko Kukovec iz Zagrada kupoval v trgovini Dečko na Glavnem trgu v Celju slanino, je prislonil svoje kolo na hodniku ob zid. Vrnil se je po kratkem času iz trgovine in opazil, da se je usedel na njegovo kolo neki neznanec, ki jo je hotel pobrisati v smeri proti Kralja Petra cesti. Tekel je za njim in opozarjal stražnika na križišču s klicanjem. Ta je podjetnega tiča res ustavil in aretiral. Na stražnici je zlikovec priznal tatvino in se je izgovarjal z bedo, ker je že dolgo brezposeln. Svoj zagovor pa je kmašu prevrgel in trdil, da ga je k tatvini nagovoril neki možki, s katerim bi kolo prodala in si dobiček delila. Končno se je izgovarjal, da je bil pijan.

sestvu Dubrovskega, ker so vedeli, kako tesna vez družji z njim njihovega gospodarja; zdaj je Dubrovski spoznal, da se hočejo okristiti z razdorom med obema, zato je sklenil proti vsem obsedno stanje. Ujetega je pretepal s svežimi šibicami, ki jih je sam urezal v gozdu v ta namen, a konja je obdržal in ju smatral za svojo živino.

Novica o tem dogodku je že isti dan prišla na uho Kirilo Petroviču. Bil je popolnoma iz sebe in v prvem izbruhu jeze je hotel z vsemi svojimi ljudmi na Kistenevko, tako se je imenoval gozd njegovega sosedu, da bi jo opustošil, porušil do tal in oblegal gospodarja v lastnem dvorcu, saj taki čini pri njem niso bili redki, pa je svoje misli naenkrat usmeril drugam. Hodeč s težkimi koraki po sobi se je ozrl slučajno skozi okno ter videl trojko, ki je obstala pri vratih; izstopil je človek v usnjeni kapi in volneni suknji ter odšel v pritličje k upravniku. Trojekurov je spoznal v njem prislednika sodišča Sabaškina in ga ukazal pozvati. Čez minuto je stal Sabaškin pred Kirilo Petrovičem ter neprestano klanjajoč se vdano čakal, kaj mu bo povedal.

«Zdravo! Kako se že imenuješ», vpraša Trojekurov, «zakaj prihajaš k nam?»

«Potoval sem v mesto, Vaša ekselencija.» Je odgovoril Sabaškin, «in sem se mimogrede oglasil pri Ivanu Demjanovu, da zvem, če ni morda zame kakih ukazov.»

«Baš prav si prišel... Kako se že imenuješ? Potrebujem te. Pij vodko in poslušaj!»

Tako laskav sprejem je prijeto iznenadil prislednika, ki se je priporočil za vodko in poslušal z napeto pazljivostjo Kirilo Petroviča.

«Imam sosedu,» pravi Trojekurov, «mallega posestnika, grobijana. Hočem mu vzeti

posestvo. Kaj misliš o tem?»

«Ali nima Vaše velerodje nikakih kakršnihkoli dokumentov?»

«Nezmisel, bratec! Kakih dokumentov ti je treba! Gre samo za to, da bi mu vzeli ime, tek bodiš z listinami ali brez njih.»

«Težko, Vaša ekselencija.»

«Vsekakor! To posestvo je spadalo nekda k nam. Svoj čas je bilo kupljeno od nekega Spičina ter potem prodano očetu Dubrovskega. Ali bi se tu ne moglo zagrabit?»

«Težko, vaše visokorodje! Gotovo se je prodaja izvršila postavnim potom.»

«Pomisli, bratec, in dobro prebrskaj!»

«Če bi vaše visokorodje moglo dobiti na katerikoli način od sosedu zapiske, na podlagi katerih je ta prišel v posest svojega imetja, bi naposled...»

«Razumem! Toda pri nekem požaru so mu zgoreli vsi papirji.»

«Kako, Vaše visokorodje, papirji so zgoreli? To je za vas še boljše. V tem primeru izvolite nastopiti postavno pot, brez vsakega dvoma bo izpadlo, kakor želite!»

«Meniš? No, glej, da se za stvar zavzameš! Nato se zanašam in uverjen bodi o moji hvaležnosti!»

Sabaškin se je do tal poklonil in odhitel; od tega dne se je začel pečati z zasnovanim načrtom in čast njegovi spretnosti, baš čez 14 dni je Dubrovski prejel iz mesta poziv, naj se javi pri sodišču in prinese veljavne dokaze nasledstva v pravnem postopanju Trojekurova zaradi nepostavne lastninske pravice nad selom Kistenevko.

Zaradi nenadnega vabila je Andrej Gavrilovič presenečen takoj naslednjega dne pisal dokaj grob odgovor in v tem poročilu

pojasnil, da je selo Kistenevka prešlo s smrtjo njegovega roditelja njemu v last, da on na njem gospodari po dednem pravu, da nima Trojekurov do njega nikake pravice in da je vsaka tuja lastitev te njegove lastnine obrekovanje in lumparija. Dubrovski ni imel nikakega pojma o sodnih zadevah, pustil se je vedno največ voditi po svojem naravnem razumu, ki je redko kdaj zanesljiv, a skoro nikdar zadovoljiv vodnik.

Na Sabaškina je to psimo napravilo najbolj povoljen vtis, kajti predvsem je spoznal, da se Dubrovski malo razume na te stvari, drugič pa, da ni težko spraviti v najbolj neugoden položaj tako vročekrvnega in nepredudnega človeka.

Ko je Andrej Gavrilovič premetril poslano mu povabilo bolj hladnokrvno, se mu je zdelo potrebno stvarneje odgovoriti, napisal je torej dokaj temejit odgovor, toda tudi ta se je pozneje izkazal kot nezadosten.

Stvar se je začela zavlačevati. Uverjen o svoji pravici se je Andrej Gavrilovič za vso zadevo malo brigal. Misel, da bi postal žrtev zasnovanega sleparstva, mu ni prišla na um. Za svoj del je tudi Trojekurov malo razmišljal, kako bo izpadel od njega zasnovani proces, saj je delal zanj in v njegovem imenu Sabaškin, nadlegoval sodnike, jih odkupoval in obračal paragrafe na vse načine. Naj je bilo že kakorkoli, 1718. leta dne 9. februarja je prejel Dubrovski po slu mestne policije poziv, naj se javi dne... v zemljeknjižnem oddelku sodišča, da čuje odlok glede spornega imetja med njim, poročnikom Dubrovskim, in generalšefom Trojekurovim, da odlok s svojim podpisom potrdi ali pa odkloni.

(Dalje prih.)

* **Zverinski umor na Bledu pojasnjen.** Poročali smo že o strahovitem zločinu na Bledu, kjer so našli umorjeno, razsekano in sežgano neznanu žensko. Vestni blejski orožniki so takoj uvedli obširno preiskavo in posrečilo se jim je v najkrajšem času pojasniti zagoneten zločin. Preiskava je pokazala, da je umorjenka 21letna kuharica Anica Vršnikova, doma s Kala (občina Doberniče pri Trebnjem). Umoril jo je najbrže njen fant, 24letni tesarski pomočnik Janez Kokalj, s katerim je bila zaročena. Dekle je bilo namreč noseče, in to je dalo povod, da je bilo fantu napoti. Umor je bil najbrže izvršen v noči od 19. na 20. avgusta. Od tega dne so pogrešali Vršnikovo, ki je do takrat služila pri g. Rusu, učitelju v pokouju na Bledu, a je baš nekaj dni prej odpovedala službo, češ, da gre služiti v Zagreb. Fant jo je baje popihal v Italijo. Orožniki še poizvedujejo, da ugotove podrobnosti zločina.

* **Pretep na Posetju.** Predzadnje nedeljo se je zbrala večja družba rudarjev v neki gostilni na Posetju. Prišlo je med njimi do prerekanja in nazadnje do pretepa, v katerem je dobil 30letni rudar Holešek močan udarec na čelo. Rana ni bila velika in Holešek je hodil potem še kake tri dni na delo. Ker rana le ni hotela postati boljša, se je javil bolnega ter je trdil pri zdravniškem pregledu, da mu je priletelo poleno v glavo. Po osmih dneh se je onesvestil in mu je ohromela leva stran telesa. Udarec na glavo je bil zadan s trdim, ostrim predmetom ter mu je prebil lobanjo, da se je začela rana gnojiti.

* **Tri mesece ležal mrtev v kleti.** Te dni sta pregledovala stavbenik Slavec in posestnik Rici Mayr v Kranju znano Mayrovo pristanišče za mestnim pokopališčem, ki jo namerava g. Rici Mayr prezidati. Pod hišo se nahajajo ogromne, osem metrov globoko izkopane kleti, ki so jih svoj čas uporabljali za skladišče piva iz stare kranjske pivovarne. Pri ogledu sta naletela v kleti na mrtvo moško truplo. Obvestila sta o nenavadni najdbi orožniško postajo in poklicala zdravnika. Orožniki narednik g. Javornik je v mrtvercu spoznal 57letnega zidarja Jurija Grašiča, doma iz Trstenika pri Preddvoru. To se je potrdilo tudi iz listin, ki so jih našli pri mrtvercu. Grašiča so pogrešali že od meseca julija, ko bi se bil moral udeležiti razprave na sodišču. Zanimivo je pri tem, da je truplo kljub trem mesecem ležanja ostalo dobro ohranjeno in slični mumiji. V kleti, ki služi tudi kot ledenica, vlada namreč zelo nizka temperatura. Meso je večinoma propadlo, dobro ohranjeno pa je okostje in večinoma tudi koža. Kako je prišel Grašič v klet in na kak način je našel smrt, je še neznan.

* **Hud dolžnik je mesarski pomočnik P. iz Gaberja.** V neki gostilni je ostal dolžan na zapitku. Ko je prišel nedavno zvečer zopet v gostilno in naročil četr litra vina, je hotel plačati samo ta četr. Ker ga je plačilna natakarija opozorila na ostali dolg, ga je to tako razjezilo, da je začel natakariji groziti in jo zimerjati. Iz jeze je vrgel kozarec v zid in razgrajal še zunaj gostilne, dokler ga ni prijel stražnik.

* **Znan nasilnik iz Savinjske doline.** Komaj 25letni samski delavec Avgust Svetko iz Podvina pri Polzeli je bil zaradi raznih tatvin že večkrat kaznovan. Leta 1923. je ukradel iz stanovanja Franca Bizjaka v Podvinu obleke in perila v vrednosti nad 2000 Din. Proti njemu uvedena preiskava ni mogla dognati njegove krivde, tako da je takrat utekel zasluženi kazni. Meseča junija 1928. pa je Avgust Svetko v neki gostilni v Dobriču okradenemu Francu Bizjaku med štirimi očmi sam priznal, da je predmetno tatvino izvršil on, da pa za to ni bil nič kaznovan, ker je vse utajil. Pred tem dogodkom je bil Avgust Svetko, ki je znan delomrznik in na jako slabem glasu, zaprt zaradi tatvine v mariborski kaznilnici, odkoder je pri delu pobegnil in se podal domov v Savinjsko dolino. Prišel se je nato znova baviti z vlomom in tatvinami v kmečke hiše, tako da je bil strah vse okolice. Tatvine je izvršil v času, ko so bili prebivalci zaposleni na polju. Kradel je obleke, jestvine, denar, sploh vse, kar mu je prišlo pod roke. Vlomil je v svoji rojstni vasi v Podvinu pri posestniku Karlu Pšeniču, Uršuli Periantovi in Rozi Knafelčevi ter izvršil tudi v

Ia Amerika

je gosta in trpežna tkanina izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. Po trikratnem pranju postane snežnobela. V zalogi pri

A. E. SKABERNE, LJUBLJANA

sosednjih vaseh večje in manjše tatvine. Orožniki so ga zasačili v prazni hiši Roze Knafelčeve v Podvinu 8. junija t. l. Stal je v sobi ob steni in držal z obema rokama za sekuro. Ko ga je orožniški narednik Franc Šiferer pozval, naj odloži sekuro, je obdolženec zavpil: «Beži, sicer te ubijem!» Nato je zamahnil s sekuro proti orožniku, ki pa ga je prehitel ter zabodel z bajonetom v trebuh, da se je nezavestno zgrudil na tla. Zlikovec večino tatvin priznava. Okrožno sodišče v Celju je obsodilo Svetka na dve leti težke ječe ter izreklo dopustnost oddaje po prestani kazni v prisilno delavnico.

* **Številne tatvine na mariborskem trgu.** Prdrzni tatovi, ki prihajajo večinoma iz okolice Varaždina, se v velikem razmahu udeležujejo na mariborskem trgu zlasti ob deževnih sobotah, ko nosijo gospodinje v rokah tudi dežnike ter nimajo dosti časa paziti na svoje košarice in torbice z denarjem. V soboto je bilo prijavljenih policiji že do desetih dopoldne pet tatvin. Stražniki so aretirali neko Katarino Bosiljevičevico iz Vojniča na Hrvatskem. Prijeli so jo v trenutku, ko je imela svoje dolge prste v torbici neke ženske.

* **Tatvina v Dolu nad Hrastnikom.** Posestniku Josipu Ahčanu je ukradel znani potepin Franc Strmljan, ki ga je Ahčan vzel v službo, 1250 Din in koš jabolk. Strmljan je bil že večkrat kaznovan radi tatvin. Sodišče na Vranskem ga zasleduje zaradi več pregrah.

* **Stražnik strašno pretepel nedolžnega človeka.** Nedavno je stražnik Zore v Ljubljani s pendrekom strahovito pretepel 58letnega posestnika Jožeta Erklavec iz Daljne vasi. Zgodilo se je takole: Erklavec je prišel pred dnevi v Ljubljano. Na Dolenjski cesti ga je zgodaj zjutraj ustavil stražnik Zore. Erklavec je imel pod suknjičem svežo srajco, ki mu jo je pred odhodom dala njegova hči. Stražnik ga je vprašal, kam gre in kaj nosi pod suknjičem. Kmet je povedal vse po pravici, toda stražniku se je zdelo, da je Erklavec srajco ukradel. Naravno, da si Erklavec tega ni pustil očitati in ko ga je stražnik pozval, naj gre z njim, se mu je uprl. Brezobzirni stražnik je ulogega kmetiča neusmiljeno pretepel. Zdravnik, ki je preiskal Erklaveca, je izjavil, da je bil revež tako pretepen, da so se mu poznali sledovi pendreka po vsem telesu. Za policijo je bila stvar zelo neprijetna in uvedla se je preiskava ter disciplinarno postopanje proti stražniku Zoretu. Izid disciplinarne preiskave je bil tak, da je policija uvidela krivdo stražnika Zoreta in ga je takoj odpustila.

* **Sumljiva četvorica.** Pred kratkim je beračil na Ljubljanski cesti v družbi treh moških neki nemški govoreči 27 do 28 let star možak, ki je bil oblečen v ponošeno temnorjavo obleko, s svetlosivo sportno čepico in pisano srajco, usnjatim pasom in suknjenimi čevlji. Po govoricu soditi mora biti doma iz Gradca. Potikal se je okrog stanovanja kolarskega mojstra Josipa Stajnika, kateremu je pozneje zmanjkalo z dvorišča par rižastih hlač. Vsa četvorica se je zelo sumljivo obnašala.

* **Vlom.** Ob poti, ki vodi na Sveto Planino, se nahaja na samem koča vdove Stahnetove. Ne

Z dežele.

Najmanjši ceni, odjemalcem, da ne pridem več na se me. Ob priložnosti v Ljubljano se zglasite v moji trgovini, kjer vam bom posrejel z zelo dobrim blagom vsake vrste in z nizkimi cenami. — Velika izbira raznovrstnega blaga. Pri nakupu blaga za Din 500.— vam povrnem vozilno.

259

Za obilen obisk se priporoča

Ivan Lupše, Ljubljana
Karlovška cesta 30.

Tudi čevlji v zalogi

pravno so bili domači v gozdu. Ko so prišli domov, so videli, da so bili med tem časom okradeni. Neznani zlikovci so odnesli nekaj obleke, žepno uro, par čevljev in 175 Din v gotovini. Obleko so pozneje našli v bližnjem gozdu, ostale ukradene stvari pa so tatovi odnesli s seboj. Osumljena sta dva tujca, ki sta se ob tem času potikala okoli koč. Orožniki stvar zasledujejo.

* **Smrtnonevarno je ranil v Trbovljah delavec Ivan Troha** neko Marijo Urankarjevo, ki je stanovala pri Mariji Šternovi, kamor je zahajal Troha kot njen ljubimec. Urankarjeva se je morala zaradi grdega ravnanja obeh izseliti. Ko je spravljal v drugo stanovanje svoje stvari, je prišlo med njo in Šternovo do prav ostrega nastopa. Ko pa je šla Urankarjeva mimo okna Ivana Trohe, jo je ta nepričakovano udaril s topim delom sekire v zatilnik, da se je nezavestna zgrudila na tla. Udarec bi bil gotovo smrtonosen, ako je na srečo ne bi bil zadel na kito las, ki so ji rešili življenje. Urankarjeva bo zaradi udarca, ki je imel za posledico pretresenje možgan, še dolgo trpela. Troha je dobil za svoj čin pred okrožnim sodiščem v Celju 8 mesecev težke ječe.

* **O sreči lahko govori vsaka gospodinja,** ker se ji nudi prilika, da lahko pere z Radionom. Perilo pustiš preko noči v vodi, a drugega dne se lahko v času pripravljanja obeda pol ure kuha v Radionu in opere, da bo belo kakor sneg.

Praznoverstvo

Prav rad zahajam k stari ženic, ki mi ve vsakikrat, kadar jo posetim, povedati kaj zanimivega iz svojih preteklih dni.

Zadnjič mi je pravila, da je v kupčijskih zadevah prav mnogo prepotovala, a nikdar se ji ni pripetilo kaj slabega.

«Vedite», pravi, «imam blagoslovljeno pismo od nekega župnika s Primskovega. To pismo me je vedno varovalo pred vsem hudim.»

«Ali mi ga hočete pokazati?»

«Prav rada, saj bo pomagalo lahko tudi vam. Posodim vam ga, če želite.»

Četudi jih ima ženica že dva in osemdeset na svojem hrbtu, je še dosti urno odšla v svojo sobo in prinesla v kuverti skrbno shranjeno pismo.

«Tu je pismo, pa si ga oglejte.»

Odprem kuverto, iz nje potegnem košček papirja. Ker je papir ves raztrgan, je nalepljen na starem železniškem voznem listu, da popolnoma ne razpade. Previdno ga razvliem in vidim, da je v njega sredini zapisano: «Popotovanje.»

«No, mamica, povejte mi, kako pa ravirate s tem pismom, da vas tako zanesljivo varuje vsega hudega?»

«Podnham ga, preden se odpravim na daljno pot, in to zadostuje.»

«Šment, to je nekaj imenitnega. Povejte mi vendar, kako ste prišli do tega pisma!»

«Stvar je bila takale,» mi odgovori in prične pripovedovati.

«K moji, sedaj že pokojni prijateljici Urški je prihajal ta župnik na obisk, kadarkoli je prišel v Ljubljano. O njegovih skrivnih močeh in o takem pismu mi je večkrat pripovedovala. Rekla je, da ume napravljati razna čarodejstva, kakršnih nihče drugi ne more. Prosila sem jo, naj mu reče, da napiše tudi meni tako pismo.»

Nekega popoldneva pa se pojavi ta gospod tu na mojem domu in se mi predstavi za župnika s Primskovega. Mož je bil že v letih, a vendar še čvrst. Obleko je imel slabo. V govoru pa je bil zelo prijazen, zato sem ga bila še bolj vesela.

Ko sva se že dalje časa razgovarjala o različnih navadnih rečeh, se opogumim in ga prosim, naj napiše tudi meni tako pismo, kakršno je napisal moji prijateljici Urški. «Prav rad,» je dejal. «Je prinesite mi košček papirja.» Urno stopim k omari in mu prinesem tale listek. Vzel je v roke svoj svinčnik in napisal nanj, kar tu stoji. Potem je opravil nad tem papirjem svoje molitve in delal križe. Ko je bil z blagoslovljanim gotov, je dejal: «Shranite dobro ta listek! Preden pa greste na daljše potovanje, vzemite ga, dobro ga povohajte in nikdar se vam ne bo treba bati kake nesreče.» Od tedaj imam ta listek vedno v

veliki časti. Ker sem ga jemala na vsako daljšo pot s seboj in ga povonjala vsak dan, kadar sem bila odsotna od doma, se mi je že tako raztrgal, da sem ga morala nalepiti na drug papir.»

Ko sem ji ga dal nazaj, ga je zopet skrbno vtaknila v kuverto in odnesla v svojo sobo. Kmalu se je vrnila in nadaljevala:

«V najinem nadaljnem razgovoru je dejal župnik: »Ljudje še dandanes radi krađejo. A tudi prot temu vam hočem dati sredstvo. Prinesite mi nekaj srednje velikih kamenčkov.« Šla sem ponje na dvorišče in mu jih prinesla. Položil jih je predse na mizo in tudi nad njimi je molil ter napravil mnogo križev. Po končanem blagoslavljanju je rekel: »Zakopljite te kamenčke posamno okrog svoje hiše in nikdar ne boste okradeni.« Tudi to sem storila in res se nikoli niso pojavili tatovi v moji hiši.»

Poklical sem ji v spomin, kar mi je opetovano pripovedovala, da ji je že večkrat kdo iz kuhinje izmaknil pečenko, pa tudi pečene klobase, in to kar s ponvo vred.

«To je bilo res, a večjih tatvin le ni bilo nikdar.»

«No, mamica, povejte mi še kaj zanimivega o tem gospodu, ako veste.»

«O, seveda vem! Pa še dosti. Hočem vam povedati. Moja sestra se mi je često pritoževala, da ne more napraviti sirovega masla, četudi ima vseh šest krav zdravih, ki dajo prav dosti izvrstnega mleka. Tudi to sem mu omenila in rekel je: »Prinesite mi zemljo ali košček kruha!« Prinesla sem mu zemljo. Razrezal jo je na šest delov in jih blagoslavljal, potem pa je dejal: »Izročite ta kruh svoji sestri in recite ji, naj ga da vsaki kravi en košček med krmo.« Takoj naslednjega dne sem se odpeljala k njej na Gorenjsko in ji sporočila, kar je naročil gospod. Po štirinajstih dnevih je prišla v Ljubljano in mi z veseljem pripovedovala, da je storila, kakor sem ji naročila. Na njeno veliko začudenje se je napravilo maslo takoj, ko je le parkrat zavrtela pinjo.»

Dejal sem: »Gotovo je nastopilo tedaj primernejše vreme.»

«Mogoče. Ne vem.»

Po kratkem molku sem vprašal:

«Ali vam je gospod župnik še kaj povedal?»

«Da, da! Pravil mi je, da prihajajo k njemu ljudje po blagoslove od vseh strani. Za plačilo pa mu prinašajo suhih klobas in toliko šunke, da je ne more porabiti sam. Še meni jo je ponujal, pa je nisem hotela vzeti, ker sem jo imela sama dovolj. Ko so mi ob neki priliki prinašali daril, tako je pravil, sem vprašal ženske, ki so prišle po blagoslove, zakaj mi niso prinesle vseh namenjenih mi darov in zakaj so jih skrile v grmovje pod hribom.« Pri tem vprašanju so se ženske spogledale med seboj. Prepričane so bile, da vem, da so darove, ki so jim jih sosedje izročili zame, v resnici poskrile. Priznale so, da so to res storile, češ, da jim je bilo prenaporno nositi tako težo v hrib.»

«Pomislite gospod», je dejala mamica, «ali ni to čudno, da je mogel vedeti, kaj so te ženske zagrešile med potjo?»

«No, meni se to ne zdi prav nič čudno, saj jih je mogel opazovati iz župnišča in videti vse, kar so delale med potjo.»

«Ne, vi se motite. Ta gospod je imel le tako moč, da je vse vedel, kar se godi okrog njega. Prijateljica Urška mi je rekla, da ima »magnetiš oči« in vidi celo skozi zid. Da boste še bolj spoznali, kaj vse zmore, vam hočem povedati še tole: Pravil mi je tudi o žandarjih, ki so ga nekoč prišli iskat, ker je bil tožen zaradi čarovništva menda. Ko je zvrha zagledal dva žandarja, jima je šel nasproti. Vprašal ju je, kam sta namenjena. »K vam«, je odgovoril eden od njih, da vas vzameva s seboj in odvedeva na sodišče, ker se nočete odzvati pozivu.« Če je tako, grem, vendar vaju prosim, stopita z menoj v župnišče in počakajta le toliko časa, da naročim svoji kuharici, kaj naj opravi v moji odsotnosti.« Ko dospelo vsi trije v župnišče, je hotel vodja izročiti župniku sodno pozivnico, ki jo je imel zataknjeno v manšeti svoje uradne suknje. Ne malo se je začudil, ko je zapazil, da mu je pozivnica izginila. Toda župnik ga je hitro pomiril, rekoč: »Evo

vam poziv, tu v mojem žepu je tičal.« No, gospod, ali ni to čudež, da se je pismo kar nenadoma znašlo v župnikovem žepu?»

«Ne, mamica, to ni čudež. Župnik je pismo prav gotovo za šalo izmaknil iz žandarjeve manšete in skrnil v svoj žep tedaj, ko so stopali po hribu navzgor.»

«Ne, ne, gospod! Imel je kakor sem že rekla, le posebno moč», mi odgovori mamica v svojem trdnem prepričanju in nadaljuje:

«Jaz sama sem ga vprašala, odkod ima to moč, pa mi je pravil naslednje: »Moja edina želja je bila pomagati ljudem. Podal sem se zato nekega dne proti večeru na bližnjo goro. Ko sem dospel na vrh, sem pokleknil in goreče prosil Boga, naj mi da to moč. Ko sem bil zamaknjen v svojo pobožno molitev, se je nenadoma zasvetilo. Nebo se je odprlo in videl sem Boga očeta, Sina, svetega Duha ter Mater Božjo. Na njih levi in desni je stalo vse polno svetnikov in svetnic, v ozadju pa nešteto korov angelov. Ostrmel sem, a bil sem toliko pri zavesti, da sem v tem hipu mogel ponoviti svojo gorečo prošnjo. Nato se je nebo zaprlo in postalo je skoro temno. Od tedaj čutim v sebi posebno moč, da morem pomagati trpečemu ljudstvu.« Tako mi je pravil župnik sam in prepričana sem, da je vse to res, zakaj tak svet gospod govori vedno resnico.»

«Ali je potem kmalu deževalo?» jo vprašam hudomušno.

«Ne vem», je odgovorila na kratko, vidno užaljena.

Po daljšem molku pa povzame zopet besedo in pravi:

«Nekoč sem vprašala našega pokojnega župnika, kako je to, da ima prav ta gospod tako moč. Župnik pa mi je odgovoril: »Ne vem, saj imamo sicer vsi duhovniki enake blagoslove, vendar pa je mogoče, da ima ta župnik posebno milost pri Bogu.»

«Mamica! Vaš župnik, poznal sem ga dobro, je vedel natančno, da je vse to, kar je uganjal župnik s Primskovega, le gola farbarija, a tega ni hotel izjaviti, da ne bi s tem zrušil vero v svojega stanovskega tovariša in duhovščino sploh.»

A. S. i.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

O dednostnem pojavu v rastlinstvu in živalstvu in njegovi važnosti za poljedelstvo in živinorejo

Govorili smo že na tem mestu, kako se je razvilo živalstvo in rastlinstvo od prvotnega primitivnega stanja do današnje popolnosti. Pri tem so se lastnosti dedovale in stopnjevale. Živali in rastline so se polagoma prilagojevale novim življenjskim razmeram in se tako usposobljevale za boj za obstanek.

V naslednjih vrsticah se bomo nekoliko pomudili pri zanimivem pojavu dedovanja ali nasledovanja, ki ga nahajamo tako pri živalih kakor pri rastlinah.

Po dedovanju se prenašajo lastnosti na potomstvo od rodu do rodu.

Že v davni minulosti so se največji učenjaki bavili s prezanimivim vprašanjem o dednosti. To vprašanje spada med najzanimivejše tajnosti vse žive prirode. Šele v novejšem času so globoki misleci posvetili v temo pojavom dednosti in postavili trden temelj našemu znanju o tem.

Pojavu dednosti imenujemo tudi mendelizem po Gregorju Mendelu, možu, ki je z bistrim duhom odkril temeljne zakone o dednosti. Odkritja tega učenjaka sodobniki niso skoraj nič upoštevali, šele rodovi za njim so začeli uvaževati njegove znamenite rezultate. Je to usoda najglobljih nauk, da jih ljudje ne razumejo in je treba, da vzraste nov rod, ki se okoristi z mislimi mož, ki so orali ledino na tem ali onem duševnem polju.

Mendel je po daljšem opazovanju spoznal, da moramo pričeti z najenostavnejšimi znaki, če hočemo odkriti, po kakšnem redu se vrši dedovanje. Znaki morajo biti stalni in čisti, poskusne

vrste pa se morajo ploditi na tak način, da ga je lahko motriti. Da določi red dednosti, si je Mendel izbral dve čisti pasmi vrtnega graha, in sicer visoko in nizko pasmo. Ko se je prepračil s poskusi, da sta pasmi zares pristni in čisti, je napravil iz visokega in nizkega graha križance. To je dosegel na ta način, da je umetno oplodil pestiče visokega graha s cvetnim prahom nizkega graha. Tako nastalo seme je Mendel vsejal in zrastel je iz njega samo visoki grah. Od obeh lastnosti križanih pasem (visok, nizek) se je torej podedovala samo ena (visok). Mendel je imenoval ta pojav nadvladovanje, ker je lastnost visokosti nadvladovala lastnost nizkosti.

Mendel je nadaljeval s poskusom. Cvetne pestiče križancev je oplojeval s cvetnim prahom istih križancev. Pri tem se je pokazala nova zanimivost. Od potomstva teh križancev je ostalo tri četrtine vsega graha visokega, ena četrtina pa ga je bilo nizkega. Potomstvo te četrtine je ostalo stalno nizko. Od treh četrtin visokega graha je bila ena četrtina trajno visoka, ostali dve četrtini pa sta se cepili v nadaljnem potomstvu kakor njih neposredni križanci v eno četrtino stalno nizkega, eno četrtino stalno visokega in dve četrtini nestalno visokega graha.

Zakoni križanja veljajo tudi pri križanju živalskih pasem. Za zgled naj nam služi andaluzijska kokoš! Ako križamo čisto belo pasmo s čisto črno pasmo, dobimo potomstvo, ki ima od daleč gledano modro perje, v resnici pa je pisano, sestavljeno iz črnih in belih pegic. Potomstvo teh križank pa se množi po Mendelovem pravilu, ena četrt jih je trajno belih, ena četrt jih je trajno črnih, dve četrti jih je brezastih, ki se nadalje cepijo po splošnem pravilu.

Pojav dednosti je velikanske važnosti za kmetijstvo in poljedelstvo. S križanjem pasem z nestalnimi lastnostmi lahko dosežemo pasme s stalnimi lastnostmi. Vsakemu kmetovalcu je znano, kako lepi uspehi so se dosegli s križanjem govejih, konjskih in pasem drugih domačih živali. Z dolgotrajnimi poskusi pa se dajo tudi v rastlinstvu doseči nove pasme, ki so prikladnejše za to ali ono zemljo.

Tako vidimo, da so naravoslovna raziskovanja tudi velikega praktičnega pomena, da se dajo učena razkritja naravoslovcev uporabiti tudi v kmetijstvu. O priliki bomo pokazali nekaj takih važnih praktičnih primerov, ki so za poljedelca in živinorejca velikega pomena.

Pojav dednosti je tako zanimiv in daleko-sežen, da smemo z upravičenostjo upati, da bo v bodočnosti odkril še marsikaj, kar nam je danes še tajnost. Saj velja dednost tudi za človeka, ni ne le za njegove telesne lastnosti, ampak tudi za duševne, o čemer bomo spregovorili prihodnjč.

ŽENSKI VESTNIK

Kurnik po zimi

Gospodinja, ki hoče imeti svojo perutnino zdravo, mora skrbeti predvsem za dober, suh in gorak kokošnjak ali kurnik.

Sedaj v jeseni, ko še ni tako hudega mraza, treba kurnik dobro pregledati in ga pripraviti za zimo.

Prvo, kar je potrebno, pa je, da ga temeljito osnažimo, in sicer da ga po možnosti umijemo z vročo vodo, v kateri smo raztopili precej sode. Nato ga pa še pobelimo z apnom, kateremu smo primešati arborina. Na 7 litrov vode, oziroma apna damo 1 liter arborina.

Tla potresimo z drobnim peskom, da se kokoši lahko v njem kopljejo.

Kurnik mora biti po zimi topel, t. j. tako izdelan, da je perutnina varna pred mrazom, ker kakor človek potrebuje tudi žival pozimi več zunanje toplote. Sicer je narava sama tudi kokošim dala zaščito proti zimi z gostejšim perjem, toda naše domače kokoši so preveč zmehkužene, da bi brez škode mogle prenašati hudi zimski mraz.

Najbolj škoduje kokošim preprih. Zato treba zamašiti v kurniku vse spranje. Tudi streha naj bo v redu, da ne bo prihajala v kurnik mokrota.

Na kmetih imajo kokoši večinoma po hlevih. To ni dobro. Hlev je pregorak za kokoši, in če potem čez dan pridejo ven na mrzel zrak, jim bzebejo grebeni in noge.

Tudi hrano je najbolje dajati kokošim toplo in tudi voda naj bo mlačna. Ako dajemo kokošim zrnato hrano, jo poparimo, da se s tem ogreje. Tudi krompir z otrobi ali s čimkoli že krmimo kokoši pozimi, vse to jim dajajmo gorko.

Za vso to nego in skrb bodo kokoši hvaležne in bodo nesle tudi pozimi.

Apno na vrtu

Apno igra kot gnojilo veliko vlogo. Brez apna zemlja sploh nima prave rodovitnosti. In kakor njivam in travnikom treba apna tudi vrtovom, zlasti pa sadovnjakom.

Apno pospešuje s svojim segreganjem razkrajanje rastlinskih delov t. j. gnoja in zemeljskih delov in pospešuje s tem rodovitnost zemlje. Apno pa uničuje tudi razne rastlinam škodljive glivice, uničuje plesen in mrčes in je obenem rastlinam prepotrebno hranilo. Slaba zemlja se da popraviti z apnom in koliko hirajočega drevja je že rešilo pravilno gnojenje z apnom.

Vrtu je treba vsako leto dati nekaj apna. Potreben je prav vsem rastlinam. Najboljši čas za posipanje vrta z apnom je sedaj jeseni oziroma po zimi. Za gnojenje uporabljamo ali živo gašeno apno, posušeno in zdrobljeno v prah, ali pa zmlet apneni lapor.

Ker je apno razmeroma tudi poceni, naj bi se vsak dober vrtnar posluževal tega prekoristnega gnojila. To se stotero izplača.

Za kuhinjo

Rižota z zelenjavo. Zarumeni v treh dekah masti eno srednje debelo čebulo, ki si jo drobno zrezala, prilij dve žlici kisa, ščep kumine in pol kile na kosce zrezanega telečjega mesa. Ko je meso že skoro mehko, dodaj pol kile opranega riža. Ko si riž z mesom vred nekoliko popražila, prilij en liter tople vode ali pa juhe. Ko je riž že skoro mehak, mu dodaj sledečo zelenjavo; ki si jo posebej tako-le pripravila: Razgrej v kozi eno žlico masti, nanjo pa daj 20 dek zelenih olupljenih in na rezance zrezanih kolerab, 20 dek ohrovt, 20 dek zelja, 20 dek korenja, 20 dek krompirja, vse na rezance zrezano. Ko je zelenjava mehka, jo stresi k mesu in rižu in vse skupaj praži še par minut.

Praktični nasveti

Gorčico ohranimo mnogo dalje svežo in okusno, ako jo zmešamo z mlekom in dodamo malo soli. Tako se gorčica ne posuši.

Emajlirani posodi zelo škoduje, če vanjo vlijemo mrzlo vodo, dokler je posoda še vroča. Treba jo pustiti, da se prej ohladi, sicer kmalu razpoka emajlirana prevlaka in se začne kručiti.

Še to po vrhu.

Veselin sreča prijatelja Zalostina, ki se spreha pa mestu s svojo ženo, s katero se je pred nekaj dnevi poročil. Pa je Veselin ves konsterniran zaradi nestvora Zalostinove žene in prestrašeno zašepče Zalostinu v uho: «Strašno, Zalostin! Kako si mogel poročiti tako bitje, ki škili, je kruljeva in še grbo ima po vrhu?»

Zalostin: «Kar glasno govori, saj je gluha tudi!»
(Iz «Skovirja».)

Argumentiranje.

Slovenec in Nemeec se prepirata o kulturi svojega naroda.

Nemeec: «Kaj boš govoril! Ko smo pri nas kopali za zgodovinskimi starinami, smo našli globoko v zemlji na žico. To je dokaz, da smo poznali že v pradedni dobi brzojav.»

Slovenec: «Prava reč! Pri nas smo pa kopali ter grebli po zemlji in nismo našli na nobeno žico. To

je dokaz, da smo kveli že v pradedni dobi brezžični brzojavi»
(Iz «Skovirja».)

PROSVETA

p Henrik Sienkiewicz: Potop. II. del. Iz poljščine prevel dr. R. Mole. Založila Tiskovna družba v Ljubljani. Broširan velja 100 Din, v platno vezan 124 Din, poština 5 Din. — «Potop» je nadaljevanje velikega Sienkiewiczovega romana «Z ognjem in mečem». Dočim tvorijo zgodovinsko ozadje zadnjega boji poljske šlahte s Kozaki na znamenitih ukrajinskih tleh, opisuje «Potop» ono grozno stanje v Poljski, ko so Švedi poplavili vso deželo in jo skoro uničili. Malomarnost visokega plemstva je olajšala Švedom pot v poljsko ljudovlado, a iztreženje iz požrtvovalnost kralju vdanega plemstva je pognala zopet Švede za mejo. Glavni junak v «Potopu» je Andrej Kmitic, lahkomiselni, požrtvovalen mlad mož, ki vidi samo korist svoje ljubljene domovine. Tako je zaslepljen, da se dolgo bojuje na strani njenih izdajalcev. Ko pa izve resnico, se maščuje nad svojimi zapeljivci in dela skesano pokoro s čudeži junaštva. Najbolj se izkaže pri obleganju jasnogorskega samostana «Čenstohove», ki ga reši pred Švedi. Na čudovit način reši kralja, premaga v bojih svoje nasprotnike in doseže končno svojo Olenko, ki jo že od nekdaj ljubi, ki ga je pa do zadnjega odklanjala kot izdajalca domovine, dokler se sedaj ni prepričala o nasprotnem. «Potop» priporočamo vsem ljubiteljem lepega štiva!

ZANIMIVOSTI

V Pragi se je podrla nova šestnadstropna hiša

Veliko število smrtnih žrtev.

Vsa Praga je pod vtisom strahovite katastrofe, ki se je pripetila predzadnji terek. Porušilo se je šestnadstropno novo poslopje trgovca Jakescha in pokopalo pod seboj mnogo delavcev in drugih ljudi, ki so šli slučajno mimo. Vrsta nesreč, ki so se pripetile zadnje mesece v Pragi, je dosegla s tem vrhunec. Od šestnadstropnega poslopja je ostalo samo leseno ogrodje lišta. Vse drugo se je porušilo do tal tako, da je gramoz zasul celo sosedne ulice. Najprej so razpokali srednji stebri, potem se je pa prelomila streha in vse poslopje se je med silnim bobnenjem sesulo.

Kmalu se je raznesla vest o strahoviti nesreči po mestu in ljudje so začeli oblegati kraj katastrofe. Iz bližnje vojašnice so prihiteli vojaki in začeli odkopavati mrtve in ranjene. Pretresljiv je bil pogled na vojake, ki so nosili zmečkana trupla v avtomobile rešilne postaje. Na kraj katastrofe je prispel kmalu tudi notranji minister Černy, ki je prevzel vodstvo rešilne akcije in vzpodbujal vojake, naj hitro kopljejo, da pridejo do kleti, v katerih je bilo zasutih največ delavcev.

Na kliniko prof. Jiraska so v dveh urah po katastrofi prepeljali 30 ranjencev. Ranjenci so imeli večinoma pretresene možgane, zmečkane noge in roke in težke rane po vsem telesu. Enemu ranjencu je odtrgalo nogo, ki so jo pripeljali za njim z drugim avtomobilom. Profesor Jirasek je pripovedoval, da je videl tako grozne rane samo med vojno na bojišču po ofenzivi.

Ranjeni stavbni mojster je izjavil, da je delalo ob času katastrofe v novem poslopiju 80 delavcev. Do 17. ure so prepeljali v bolnico 30 ranjencev, 50 jih je pa še ležalo pod razvalinami. Očividci so pripovedovali, da je pod razvalinami tudi kočijaž s parom konj in da je zasulo tudi celo trafiko s prodajalcem vred. V hipu katastrofe se je ustavil blizu poslopja avtomobil in šofer je stopil v trafiko po cigarete, pa se ni več vrnil. Inženjer Pražak, brat stavbenika, ki je gradil poslopje, je izjavil, da se je rešilo brez težjih poškodb samo 20 delavcev. Po nje-

je nekdaj slovelo v stari Grčiji po svoji modrosti.
Danes je le ona pridna gospodinja modra, katera izkoristi 7 prednosti, ki jih nudi

Schicht
Terpentin-
Milo s svojimi prednostmi

govem mnenju je zakrivila katastrofo slaba kakovost cementa.

Proti večeru so potegnili izpod razvalin strahovito razmesarjeno truplo neke ženske, ki je peljala v hipu katastrofe mimo poslopja otročička v vozičku. Nesrečnega otročička so našli pod razvalinami šele drugi dan. Rešilna akcija se je nadaljevala vso noč. Reflektorji so obsevali ruševine. Stroji so vrtali in rezali železje, da odkopljejo klet, v kateri je bilo več zasutih delavcev. Ob strani je stal avtomobil rešilne postaje z groznim tovorom. Nakladali so razmesarjena telesa in zmečkane ude, ki so jih našli pod razvalinami.

Ob pol 9. zvečer, ko se je gasilec posrečilo odkopati ruševine do kleti, so potegnili izpod razvalin delavca Červinko vsega razmesarjenega. Nesrečnež je bil nad šest ur pod razvalinami med mrtvimi tovariši. Izpod razvalin so potegnili tri odtrgane noge, o katerih sploh ne vedo, komu pripadajo. Delavec Ledčeka se je rešil na ta način, da je skočil v sosednji dom v privatno stanovanje. Dobil je hud živčni napad. V neposredni bližini ruševin stoji stanovanjska hiša, ki je po katastrofi močno razpokala. Vsi stanovalci so se morali preseliti v drugo hišo, ker se je bati, da se tudi ta hiša poruši.

Inženjer Pražak je izjavil, da je kupoval njegov brat cement pri neki domači cementarni, ki pa ni mogla izpolniti vseh naročil, ker je gradbena delavnost v Pragi zelo živahna. Beton, ki so ga izdelovali iz tega cementa, bi se moral v treh dneh strditi. Toda čez teden dni se je začel drobiti tako, da so ga delavci lahko s prsti drobili. To hibo je opazilo stavbno podjetje že na štirih novih stavbah, toda povsod je nevarnost pravočasno odstranilo.

Poleg gasilcev je odkopavalo razvaline 50 vojakov. Ob polnoči je poveljnik stotnije izjavil, da so prikopali vojaki do novega nesrečnika, ki so mu potisnili skozi odprtino večerjo.

Kopali so tudi še naslednje dni, preden so mogli odstraniti iz ruševin še ostale nesrečnike. Kmalu po tej katastrofi se je podrla še neka druga nova hiša, kar pa ni zahtevalo smrtnih žrtev. Zaradi teh katastrof so dli v Pragi izprazniti v zadnjem času zgrajena poslopja in so jih preiskali.

Slovenka pred pariško poroto obsojena na smrt

Pariška porota je obravnavala izredno zamočan zločin. Šlo je za sadistični umor desetletne deklice, ki jo je umorila Slovenka Julka

Kureševa. O zločinu objavljamo nekatere podrobnosti.

Nekega dne so našli v Bois de Boulogne, kjer je torišče ljubavnih žaloiger, zločinov in umorov, mrtvo desetletno Carmen, hčerko pariškega trgovca Bourneaua. Trupelce umorjene deklice je ležalo v grmovju ob poti. Pariška policija je napela vse sile, da izsledí zločinca. Vsa javnost je bila prepričana, da gre za običajni sadistični umor, toda veliko je bilo presenečenje Parižanov, ko so izvedeli, da je policija umora osumila neko žensko. Deklico so namreč zadnjič videli v družbi neke blondinke, potem pa je izginila vsaka sled za njo. Po dolgotrajnih poizvedovanjih je policija aretirala osumljenko v osebi Slovenke Julke Kureševe, ki biva že več let v Parizu.

Ves Pariz se je začel zanimati za aretirano Slovenko. Vsi pariški listi so prinesli obširna poročila o zločinu in slikali Julko Kureševu kot krvoločno sadistično žensko. Toda Kureševa je trdovratno zanikala krivdo in tudi dokazi policije so bili precej pomanjkljivi. Policija in sodišče se opirata zgolj na domneve. Predvsem omenjamo pas, ki ga je našla policija pri hišni preiskavi. Nekateri priče so namreč izpovedale, da je imela Kureševa isti pas na sebi, ko je bila v Bourneaujevi trgovini. Druga stvar, ki Kureševu precej obremenjuje, je dejstvo, da je Kureševa kmalu po zločinu plačala najemnino za stanovanje v znesku 1000 frankov, dasi poprej ni imela denarja. Kureševa je izpovedala, da ji je dal denar njen ljubimec trgovec Gray, kar je ta tudi pod prisego potrdil. Toda z deklico vred je izginilo 3000 frankov in zato je policija trdno prepričana, da se je denarja polastila Kureševa.

Tretji dokaz o krivdi Kureševe naj bi bil krvav madež na njeni nogavici. Kureševa je izjavila, da je zaklala kokoš in da ji je kri kanila na nogavico. Policija je dognala, da je kokoš zaklala njena kuharica, preiskava pa je potrdila, da je bila na njeni nogavici človeška kri.

Policija je poklicala na pomoč slovitega kriminalista dr. Bayla. V obtoženkini omari je policija našla par starih blatnih čevljev. Blato je bilo od ilovice. Dr. Bayle je kemično preiskal sestavino ilovice in dognal, da je prav ista kakor na kraju, kjer so našli umorjeno dekletce.

To je bil glavni dokaz, ki je najmočneje obremenjeval Kureševu. Kljub trdovratnemu tajeju krivde je porota Kureševu obsodila na smrt z obglavljenjem z giljotino.

Strašne razuzdanosti marijaviškega škofa na Poljskem

Pred kratkim je bila končana senzacionalna razprava proti marijavitskemu škofu Kovalskemu, ki je bil obsojen na štiri leta težke ječe. Razumljivo je, da je vladalo za porotno obravnavo proti visokemu cerkvenemu dostojanstveniku tako zvane marijavitske verske sekte na Poljskem in v inozemstvu veliko zanimanje. Izpovedi prič so bile res strašne, ker so spravile na dan sramotne razuzdanosti, ki jih je prirejal škof v marijavitskem samostanu. Med razpravo so dve uri čitali dnevnik redovnice Tolpehove, v katerem popisuje ta do najmanjših podrobnosti razuzdanosti z obtoženim škofom.

Kovalski je prirejal razuzdanosti v samostanu že celo vrsto let. Škof je često vabil nune v svojo celico in ko se je zagledal vanje, je ustanovil posebno sekto, da bi lahko nemoteno užival ljubavne sladkosti. Sam se je proglasil za poglavarja sekte, češ, da je poslan od Boga. Za časa okupacije Poljske je Kovalski pomagal Nemcem in je zakrivil veleizdajo. Poleg tega je bil obtožen množičnega. Bil je 12krat oženjen in za nameček je imel še 30 ljubic. V samostanu se je rodilo nunam tudi več otrok.

Priča Mazurova, ki je bila nekaj časa učiteljica na dekliški šoli v samostanu, je izpovedala, da je dobila kmalu vtis, da je samostan škofov harem in da so vse nune njegove odaliske. Celó med poukom je škof klical k sebi dekleta. Nekoč je izjavil, da hoče izpremeniti samostan v raj in da bodo morale hoditi vse nune gole. Zelo ob-

težilna je bila za škofa tudi izpoved bivšega duhovnika marijavitske sekte Banasaka. Mož je zapustil samostan po sporu, ki je nastal med njim in škofom. Kovalski je skušal Banasaka prisiliti k razuzdanosti in ga oženiti z nuno Irmo, s katero je imel škof dve leti ljubavno razmerje. V Lodzu je prodal pred leti hišo, ki je bila last samostana. Denar si je seveda pridržal.

Presentljiva je bila tudi izpoved inženjerja Zaremskega iz Varšave, ki je pripovedoval o čudežih, ki so se godili leta 1909. Orgle so same igrale in cerkvena vrata so se sama odpirala. Vse te komedije so pa uganjali člani marijavitske sekte.

Poljska javnost ni zažvoljna, da je bil obsojen Kovalski samo na štiri leta težke ječe.

× **«Grof Zeppelin» preletel morje in prispel v Ameriko.** Veliki nemški zrakoplov «Grof Zeppelin» je v ponedeljek malo pred polnočjo po 112 urah prispel preko Atlantskega oceana v Ameriko. Na poti, ki je znašala 9926 km, se je moral zrakoplov boriti z velikimi viharji. Na krovu je imel 20 potnikov in 30 mož posadke. Američani so prihod «Zeppelna» pozdravljali z nepopsnim navdušenjem.

× **Strašna katastrofa francoske podmornice.** V noči od 3. na 4. t. m. je zavozil blizu portugalskega mesta Porto neki grški parnik v francosko podmornico «Ondine», ki se je potopila. Parnik je skušal priskočiti posadki podmornice na pomoč, kar se mu pa ni posrečilo. Ostal je na kraju katastrofe 12 ur, toda nobenega mornarja nesrečne podmornice ni mogel rešiti. Francosko mornariško ministrstvo je takoj odredilo, naj eskadra torpedovk odpluje podmornici na pomoč. Obenem je naročilo francoskemu poslaniku v Haagu, naj se informira pri kapitanu grškega parnika o podrobnostih katastrofe. Kapitan grškega parnika je izjavil, da je posadka spala, ko se je parnik naenkrat močno stresel. Vsi mornarji so planili na krov in zagledali del podmornice, v katero se je parnik zaletel. V nekaj minutah se je podmornica potopila. Kapitan grškega parnika je radiobrzovjavno sporočil vsem bližnjim parnikom, da se je podmornica potopila in da ni mogel rešiti posadke. Na podmornici so bili trije častniki in 40 mornarjev. Najbrž so našli vsi na dnu morja smrt.

× **Mlad izprijenec.** V Welsu se je te dni začela razprava proti 23letnemu pravniku Francu Hublerju, sinu tamošnjega uglednega trgovca. Gre za pravcete nemarnosti, ki so pred meseci v avstrijski javnosti dvignile mnogo prahu. Hubler je obtožen, da je v družbi nekega svojega tovariša izvajal dekleta v starosti 14 do 19 let v svoje stanovanje, kjer je prirejal razuzdanosti. Vino in šampanjec sta storila svoje in Hubler je s svojim tovarišem, mladim učiteljem, vse nesramne prizore fotografiral. Neki materi je pa prišla v roke fotografija hčerke, ki se je dala naga fotografirati, in ta je Hublerja ovadila policiji. Policija je vdrla v brlog in je našla na celo kopico fotografij, ki so pričale o razuzdanosti in pokvarjenosti mladega Hublerja in vse družbe, ki je zahajala k njemu v posete. Večnoma so bila dekleta iz boljših krogov, kajti Hubler je imel dostop v najuglednejše rodbine.

× **Sprememba moškega v žensko.** Na Dunaju so napravili te dni operacijo, menda edino te vrste v zdravniški praksi. K nekemu zdravniku za ženske bolezni je prišla nedavno bolnica, ki je na svoje veliko presenečenje zvedela, da ni ženska, marveč moški. Dozdevna ženska je imela sicer vse lastnosti ženske, toda zdravniki so ugotovili, da ima izrazito moške spolne žleze. Šlo je torej za primer dozdevne dvospolnosti. Ker je bila zadeva izredno zanimiva, je sklenil sloviti dunajski zdravnik Halban bolnico operirati in tako rekoč iz moškega ustvariti žensko. Tvegal je operacijo ter ji vcepil ženske žleze, dočim je moške odstranil. Operacija se je posrečila, kajti že pred operacijo deloma razvite ženske lastnosti so prišle do popolne veljave. Zdravniki se za to operacijo tem bolj zanimajo, ker gre za prvi primer, da so operativnim potom izpremenili moškega v žensko.

× **Potres v Grčiji.** V noči od 12. do 13. t. m. so čutili na Grškem zopet lažje potresne sunke. Prebivalstvo je v paničnem begu zapustilo hiše in začasne barake ter prenočevalo na prostem. Opeka, ki je padala raz streh, je ranila nekega uradnika zdravstvenega ministrstva. Lažji potresni sunki so se še ponovili.

× **Dijaška protikomunistična organizacija v Rusiji.** Nedavno se je pričel v kubanski guberniji v Rusiji proces proti 67 slušateljem kmetijske akademije, ki so organizirali zaroto proti boljševiškem režimu. Ustanovili so tajno organizacijo Zvezo sinov Rusije. Organizacija je kmalu pridobila mlado inteligenco in celo nekaj sovjetskih funkcionarjev. Njen namen je bil širiti protikomunistične brošure med ruskimi mušiki. Kmalu se je delovanje organizacije tako razširilo, da je imela po raznih mestih podružnice. Pred dvema mesecema je hotela nastopiti dijaška organizacija javno. Trije študenti so se prostovoljno prijavili, da izvrše v Moskvi bombni atentat na člana gospodarskega sovjeta. Hoteli so podkupiti slugo, da bi jih pustili na sejo gospodarskega sovjeta. Toda med člani organizacije se je našel izdajalec, ki je svoje tovariše ovadil. Sovjeti so poslali za zarotniki vohune, ki so pazili njihov korak. Med vohuni je bila tudi lepa 23letna Jineida Kriglova, ki že več let pomaga boljševiški tajni policiji. Kriglova se je dala s priporočilom vpisati na gospodarsko akademijo in kmalu je bila točno informirana o programu tajne organizacije. Imela je pa smolo. V hipu, ko je hotela študentom ukrasti razna pisma, so jo zasačili in na mestu ustrelili. Njeno truplo so odnesli v bližnji gozd. Po umoru vohunke je sovjetska tajna policija aretirala 67 študentov, ki bodo najbrž obsojeni na smrt. Študenta, ki je ustrelil vohunko, so privezali k drevesu, pod katerim so našli truplo, in ga ustrelili.

× **Mesečnik ustrelil svojo ženo.** Prebivalstvo ameriškega mesta Detroita je zadnje dni pod vtisom zagonetnega dogodka, za katerega se zanimajo zlasti dušeslovci. Mehanik Conzlu, ki je že dolga leta mesečnik, je ustrelil svojo ženo. V zdravniških in pravniških krogih se je razvila živahna polemika, ali je mogoče klicati morileca na odgovor za dejanje, katero je izvršil v mesečnem stanju. Conzlu je že več let podvržen tej čudni bolezni. Zadnje mesece je samo dvakrat blodil ponoči po strehi, pač pa je bil zelo pogosto v nekakem polsnu. Vpričo rodbine je opetovano ustal, odšel na balkon in se izprehajal po 20 cm široki ograji. Sorodniki so se bali, zbuditi ga, da bi ne padel na cesto. K sreči se je mož vedno brez najmanjše nezgode vrnil. Takoj po povratku v sobo se je zbudil in ni imel pojma, kaj se je zgodilo z njim. V hišo, v kateri je mesečnik stanoval, je bilo nedavno vlomljeno. Conzlu je kupil revolver, da bi mogel vlomilce pregnati, če bi ponovno vdrl v hišo. Ta njegova previdnost je povzročila žaloigro. Nekega dne je Conzlu zopet ustal, vzel revolver in začel streljati na svojo ženo. Po prvih streljih je planil v sobo 17letni sin, ki je očetu izrgal revolver iz rok. Nesrečna žena je ležala vsa okrvavljena v postelji in preden je prišel zdravnik, je umrla. Strelji so mesečnika zbudili in kmalu je spoznal, kaj se je zgodilo. V obupu se je hotel ustreliti, kar so mu pa domači preprečili. Nesrečnika so aretirali in odpeljali v policijsko bolnico.

× **15 kaznjencev zgorelo.** V državi Ohio v Ameriki je nastal nedavno požar v veliki opekarni, kjer so bili zaposleni na prisilnem delu kaznjenci. Požar je uničil skupno prenočišče, v katerem je spalo 270 kaznjencev. Kaznjenci so večnoma še spali, ko je začelo goreti. 15 kaznjencev pogrešajo in ni izključeno, da je zahteval požar še več človeških žrtve. Nekateri kaznjenci so porabili splošno zmešnjavo in pobegnili. Kaznjenci pripovedujejo o pretresljivih prizorih med požarom. Ko so se proti jutru razlegali prvi signali, da gori, se je polotila vseh kaznjencev nepopisna panika, kajti mislili so, da so jih oblastva nalašč zaprla v skupno spalnico in zažgala poslopje, da bi vsi zgoreli. Navalili so na vrat. in na zamrežena okna, da bi si priborili pot iz gorečega poslopja. Ko so jim slednjič odprli vrata, je bil na-

val na izhod tak, da so močnejši kaznjenci šibkejši pohodili. Gasilci so požar dopoldne pogasili in potegnili izpod razvalin 15 trupel. 50 kaznjencev je dobilo hude opekline in nekateri so bili tako opečeni, da so naslednje dni umrli.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Zenitovanjsko potovanje.

Pred poroko se je nevesta posvetovala s srečnim ženinom, kam bi jo marjala na zenitovanjsko potovanje. Hotela je na vsak način na Grenlandijo. Ženin jo je vprašal, zakaj hoče baš na Grenlandijo in nevesta je zardela, rekoč: «Zato, ker traja noč tam tri mesece.

Poper pod nos.

Gospod Debelin priteče ves razburjen v uredništvo: «Ali je res, da ste me imenovali v vašem časopisu lopova?»

Urednik: «Nemogoče! Mi ne pogrevamo starih reči...»

Potepin.

Gospodinja (beraču): «Včeraj ste me prosili za denar, češ, da ne morete pokopati svoje žene, a danes sem čula, da vam žena sploh ni umrla.»

Potepin: «Seveda! Saj bi je ne mogel pokopati, ker nisem imel denarja.»

Poštenost.

Učitelj: «Kakor sem čul, Mihec, sta s Tončkom našla denarnico, v kateri je bilo 100 dinariev. Upam, da sta bila poštena.»

Mihec: «Seveda, gospod učitelj! Denar sva si pošteno razdelila...»

Dobro se mu godi.

Zdravnik: «Kako je vašemu soprogu?»

Gospa: «Zelo dobro. Leži v nezavesti in se ne zaveda, kako hudo je bolan...»

Dober odgovor.

Profesor: «Gospodična doktorica, po katerih značilnih znakih spoznate, da je ta človek alkoholik?»

Gospodična: «Ker smrdi po žganju, gospod profesor...»

Listnica uredništva

Cven. Protizakonito.

O. N. v M. Pesmic take vrste ne objavljamo. List priporočamo le, če ga dobimo.

Sv. Trojica v Haložah. Neprimerno za tisk.

Celje. Proti zakonu.

MALI OGLASI

Trgovski vajenec.

priden, močan, z dobro šolsko izobrazbo se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom v ljutomerskem okraju. — Ponudbe pod «Trgovski vajenec» na upravo «Domovine». 256

Kupim še dobro ohranjen gepelj.

Naslov: Valentin Potočnik, Dolenja vas, p. Selca. 255

Žimnice (modroce)

vrhne in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik, cvilih in vse potrebščine prodaja najceneje tapetnik Rudolf Sever, Ljubljana, Marlijn trg št. 2.

Mlinarja

samskega, v stroki vsestransko veščega, ki se razume na motor s sirovim oljem, iščem za takoj. Ponudbe na: Ivo Bijuk-Cvitković, Doboj, Bosna. 34904

Bukov žir, divji kostanj, storže, gobe

in druge gozdne pridelke kupi «Fructus», Ljubljana, Krekov trg št. 10. 34569

Enonadstropno hišo

lepo, z obrtnim lokalom, v prijaznem mestu Dolenjske, prav ugodno prodam. Ponudbe na oglasni oddelek «Domovine» pod «Štev. 34». 34940

„Izbrala sem“

pravi razumna Mica. „Med vsemi snubci tistega, ki mi je prinesel RADION. On misli na to, da sebi in meni olajša življenje, kot to dela RADION pri perilu. Z RADIONOM ni več mučnega pranja in mencanja, ker pere sam.“

Varuje perilo!

Čevljarskega vajenca

pridnega in poštenega, dobrih staršev, sprejme Karel Stritar, Senovo št. 1, pošta Rajhenburg. Prilika za temeljito izučitev. 34985

Čevljarskega pomočnika

vajenega finega zbitega in šivanega dela, sprejme takoj v stalno službo Hafner, Škofja Loka. Reflektira se izključno le na prvovrstno moč. 34977

Vinske sode

dobro ohranjene, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 34861

Krompirja

roza in belega potrebujem večjo količino. Poslati je najnižjo ceno za vagonke količine. Isto za beli in rumeni fižol. Ponudbe na: Proka Rapalč, Stara Pazova, Srem. 33540

Kovaški pomočnik

zmožen kolarstva, podkovstva in vseh v to stroko spadajočih del, išče zaposlenja, tudi na deželi. Naslov: Ljubljana, Kongresni trg št. 15, pritličje, levo. 35077

Sode in kadi

vseh velikosti ima vedno v zalogi Fran Repič, sodar v Ljubljani-Trnovo. 33702

Popravila

se izvršujejo točno in po konkurenčnih nizkih cenah.

Lepo posestvo

34815

hišo z gospodarskim poslopjem in vsemi potrebščinami v lepem kraju pri Ljubljani zelo ugodno prodam ali dam v najem. Naslov v oglasnem oddelku «Domovine».

Suhih bukovih drv

kupim vsako množino. Ponudbe z navedbo na cene na poštni predal 292, Ljubljana. 35058

Hlode

bukove in hrastove (hrastove že od 20 cm naprej) kupuje parna žaga V. Scagnetti v Ljubljani. 34982

1000 kub. metrov tramov

od 3/3 do 5/6 ter vsako množino desk 30 mm podmera kupim. Ponudbe z navedbo cene na poštni predal 292, Ljubljana. 35057

Sedlarski pomočnik

išče službo za takoj. Naslov: Kristan Prešeren, Vodmat št. 290 pri Ljubljani. 35043

Mostno tehtnico

(Brückenwage) do 5000 kg. novo ali malo rabljeno, kupim. V poštev pridejo le ponudniki, ki lahko tehtnico takoj dobavijo. Oferte na oglasni oddelek «Domovine» pod «Mostna tehtnica». 34888

Drobne krompirja za krmo

Imam večjo množino naprodati. Naslov pove oglašni oddelek «Domovine». 35011

Ljutomerška vina

najboljša, kakor tudi slivovko proda po zelo nizki ceni upravitelj Anton Štik, Gornja Radgona. 172

Mlad mesarski obrtnik

še želi poročiti z gospodično, ki ima nekaj premoženja, za povzdigo obrti. Le resne ponudbe s sliko, ki se na zahtevo vrne, je poslati na oglašni oddelek «Domovine» pod «Blago srce». Tajnost častna zadeva. 35013

Pletilni stroj

8/50 zaradi opustitve obrata prodam za 4200 Din. Naslov pove oglašni oddelek «Domovine». 34854

Polnojarmenik

v dobrem stanju, ki ga je videti še v obratu, ugodno proda Alojzij Kauc, Mengeš. 34854

Trgovino na deželi

staro, dobro vpeljano, zaradi družinskih razmer oddam. Potreben kapital 80.000 Din. Dopise na oglašni oddelek «Domovine» pod šifro «Takoj 272». 34670

Dalmatinci!

35044

Ostilno oddam na prometnem kraju v najem. Stanovanje v hiši. Naslov pove oglašni oddelek «Domovine».

Gostilno

z večjo stanovansko hišo, v prometnem industrijskem kraju na Gorenjskem zaradi bolezni takoj poceni prodam z vsem gostilniškim in gospodarskim inventarjem. Poleg dva zelniška vrta in dve parceli gozda. Cena 210.000 Din. Najvišji ponudnik ima prednost. Ponudbe na oglašni oddelek «Domovine» pod šifro «Ugodna prilika 500». 34500

Prava ura za službo

mora biti trpežna in točna. Izvrstne take ure dobite po neverjetno nizki ceni v ilustriranem katalogu strokovne firme Anton Kiffmann, Maribor št. 43/C. Zahtevajte ta katalog takoj, pošlje se brezplačno. 257

Suhe gobe

p. a. uje najvišje

M. Geršak & Co.

Ljubljana, Prečna ulica 4

(poleg mestne ljudske kopeli). Tel. 2329

Razno manufakturno blago za jesen in zimo

kupite najceneje v trgovini

ANTON SAVNIK

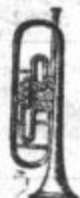
SKOFJA LOKA 247

ŽIMA

za modroce, najboljša in najcenejša, pri

M. Masterl,

tovarna žime, Stražišče pri Kranju.

Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik. Skladišče:

MEINEL & HEROLD
R. LORGER, MARIBOR št. 104

Violine od Din 95.— d. Ročne harmonike od Din 85.— d.

Tamburice od Din 98.— d. Gramofoni od Din 345.—

ZAHTEVAJTE NAS VELIKI KATALOG, KATEREGA VAM POSLJEMO BREZPLAČNO.

Vajenca za krojaški obrt

sprejemem takoj. — Natančneje se izve pri Antonu Stefančiču v Hrastniku. 252

Dobrodoča pekarija

na prodaj takoj. Oglasite se pri vodstvu hranilnice in posojilnice v Mali Nedelji. 238

Nedosežen v konstrukciji in materialu!

Na stotine referenci
Zahtevajte prospekt!

The Rex Co.

Ljubljana

Telefon 2268.

233

Gradišče 10.

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival prisili, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle oboiesti, kot pri poškodovanju rogov, poškodbi kopita in zakovanju, pri prisuhi med parkiji, opeklini, strelji, zionu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napanju goved in ovac, pri tujih pred-

metih v požiralniku, pretresu možgan, soln arici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

Ceneno češko perje!

1 kg sivoga opuljenega perja Din 70.—, napol belo Din 90.—, belo 100.—, boljše Din 125.— in Din 150.—, mehko kot puh Din 200.— in Din 225.—, boljša vrsta Din 275.—. Pošiljatve carine proste, proti povzetju, od Din 300.— naprej poštnine prosto. Vzorec zastoj, Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. — Naročila nasloviti samo na

BENEDIKT SACHSEL, Lobez 14 v Plznu (Češkoslovaška).

Poštno pošiljke potrebujejo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1929., ki ima 365 dni.

«VELIKA PRATIKA» je najstarejši slovenski kmetijski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obratna. Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. «VELIKA PRATIKA» je najboljši in najcenejši družinski koledar. Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi se je ne dobilo, naj se naroči po dopisnici pri:

J. BLASNIKA NASL.

tiskarna in litografski zavod

LJUBLJANA, BREG ŠT. 12.

287

Prava pot

k zopetni
zadobitvi zdravih živcev!

Bolni, izčrpani živi zagrenijo življenje, povzročajo mnogo bolečin, kakor zbadanje, trganje, omotico, boječnost, šumenje v ušesih, motenje prebave, nespečnost, neveselje do dela in druge pojave.

Vseh bolečin oproščeni

boste edino s
pristnim
KOLO LECI-
THINOM,
hranilom z
največ vitamini-
nov, postalo
je za človeštvo
vir dobrote,
pospešuje de-
lovanje telesa,
krepi hrbtni
mozeg in mo-
žgano, jači
mišice in ude,
daje moč in
nov pogum za
živelce.
Pristni KOLO
LECI-
THIN

doma čisto rat-
čedeže, vodi prave hranilne snovi do najkraj-
nejših mest za tvorbo krvi, poživilja, bodri,
ohranja mladost in svežost.

Prepričajte se sami,

da Vam ne obujbam nič neresničnega, ker
bom v prihodnjih dveh tednih poslal vsakomur,
ki mi piše,

popolnoma zastoj

in poštnine prosto malo škatlico KOLO LECI-
THINA in knjigo, spisano od zdravnika z vs-
stranskimi dolgotrajnimi izkusnjami, ki se jo
sam borim s to boleznijo.

Pišite mi razločno svoj naslov, na kar Vam
obljubljeno takoj pošljem.

Ernst Pasternack, Berlin, S. O.,

Michaelkirchplatz 13, Abt. 321.

260